Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

EMN Eiropas migrācijas tīkls LATVIJA

AIZTURĒŠANA UN AIZTURĒŠANAI ALTERNATĪVIE LĪDZEKĻI STARPTAUTISKĀS AIZSARDZĪBAS UN ATGRIEŠANAS PROCEDŪRĀS

Ziņojums par situāciju Latvijā

Rīga, 2021. gada maijs

Ar Eiropas Savienības Padomes 2008. gada 14. maija lēmumu Nr.2008/381/EK izveidots Eiropas migrācijas tīkls, kura mērķis ir pildīt Eiropas Kopienas un dalībvalstu institūciju informācijas vajadzības, sniedzot aktuālu, objektīvu, uzticamu un salīdzināmu informāciju par migrācijas un patvēruma jomu, tādā veidā atbalstot Eiropas Savienības politikas veidošanu minētajās jomās. Eiropas migrācijas tīklu izmanto arī, lai sabiedrībai nodrošinātu informāciju par šiem jautājumiem. Tīklu veido Eiropas Komisija un dalībvalstu nozīmēti kontaktpunkti. Katrs kontaktpunkts izveido valsts migrācijas tīklu.

Kontaktpunkts sagatavo izpētes darbus, kuru tēmas ir noteiktas attiecīgā gada darba programmā. Izpētes darbu tēmas ir saistītas ar trešo valstu pilsoņu migrācijas jomu.

Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkts ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Kontakti:

Čiekurkalna 1.līnija 1, k-3,

Rīga, Latvija, LV-1026

Tālrunis: +371 67219492

E-pasts: emn@pmlp.gov.lv

Tīmeklis: www.emn.lv

Darba autori:

Anželika Alika, Valsts robežsardzes Atgriešanas un patvēruma meklētāju lietu nodaļas galvenā inspektore

Žanna Igaune, Valsts robežsardzes Atgriešanas un patvēruma meklētāju lietu nodaļas galvenā inspektore

Recenzents:

Sanda Cielēna, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Personu statusa kontroles nodaļas vadītāja

Projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autoru uzskatus, un Eiropas Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Projektu līdzfinansē Eiropas Savienības Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds

IZPĒTES DARBA PAMATINFORMĀCIJA UN PAMATOJUMS

Migrācijas kontekstā aizturēšana ir *nesodošs administratīvs pasākums, ko valsts piemēro, lai ierobežotu personas pārvietošanos, nolūkā īstenot citu imigrācijas procedūru*.[1] ES tiesību akti sīki reglamentē migrantu aizturēšanu starptautiskās aizsardzības un atgriešanas procedūru kontekstā, nosakot pamatojumu indivīda brīvības atņemšanai un attiecīgos principus, kas ir jāievēro, risinot šo jautājumu. Gan Eiropas, gan starptautiskā līmenī juridiskajos avotos ir pausta vienprātība par to, ka aizturēšana ir jāizmanto kā "pēdējais līdzeklis", un tie mudina izmantot aizturēšanai alternatīvus līdzekļus, piemērojot nepieciešamības un samērīguma principus, lai izvairītos no patvaļīgas brīvības atņemšanas.[2]

Lai gan nav vienotas juridiskas aizturēšanai alternatīvu līdzekļu definīcijas, tos var definēt kā *ar brīvības atņemšanu nesaistītus pasākumus, ko izmanto, lai uzraudzītu un/vai ierobežotu trešo valstu pilsoņu pārvietošanos laikposmā, kas vajadzīgs, lai atrisinātu ar migrācijas/patvēruma statusu saistītus jautājumus, un/vai gaidot izraidīšanu no teritorijas*.[3] Uz šiem pasākumiem, kas ietekmē personas tiesības,[4] attiecas cilvēktiesību standarti, un tie ir jāpiemēro, izskatot katru gadījumu atsevišķi, ņemot vērā individuālos faktorus. Šādu alternatīvu līdzekļu piemēri ir pienākums regulāri ziņot iestādēm, atbilstošas finanšu garantijas deponēšana, pienākums uzturēties konkrētā vietā utt.[5] Aizturēšanas pasākumiem alternatīvi līdzekļi varētu būt saistīti ar pienākumiem, kas ietver atšķirīgu piespiedu izpildes pakāpi, un to galvenais mērķis ir mazināt riska faktorus, kurus noteikušas iestādes, kas uzskatīja, ka konkrētā personai ir jāaiztur.[6] Ievērojot vispārēju principu, ir svarīgi precizēt, ka alternatīvu līdzekļu izskatīšana ir būtiska un likumīga tikai tad, ja aizturēšanai ir tiesisks pamats.

Gan starptautiskie, gan ES tiesību akti garantē un aizsargā **tiesības uz brīvību un drošību** kā indivīda pamattiesību galveno elementu. Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECK) 5. panta 1. punktā ir noteikts šāds princips: "ikvienam ir tiesības uz brīvību", bet Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām (ICCPR) 9. pants nosaka, ka: "Ikvienam ir tiesības uz brīvību un personas neaizskaramību. Nevienu nedrīkst **patvaļīgi** apcietināt vai aizturēt. Nevienam nedrīkst atņemt brīvību bez likumā noteiktā pamata un neievērojot tajā paredzēto procedūru." Kopumā visi pasākumi, kas varētu ietekmēt personas cilvēktiesības, būtu jāpiemēro **katrā gadījumā atsevišķi**.

Saskaņā ar ES tiesību aktiem, pieņemot lēmuma par trešās valsts pilsoņa aizturēšanu, ir jāievēro **nepieciešamības** un **samērīguma** principi. Tomēr jāatzīmē, ka ECT neņem vērā nepieciešamības principu, ko piemēro ES tiesību aktos attiecībā uz aizturēšanas iemesliem, kuriem ir jābūt pamatotiem. Arī principi, kas paredz rīkoties **bez patvaļas** un likumīgi, nosaka, ka aizturēšana jābalsta uz tiesību aktos definētajiem aizturēšanas iemesliem.[7] Turklāt, kā Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir uzsvērusi vairākos spriedumos (skatīt

---

[1] EMT glosārijs

[2] ES hartas 6. pants, 52. panta 3. punkts un 53. pants. Uzņemšanas direktīvas (pārstrādāta versija) 8. un 11. pants. Atgriešanas direktīvas 16. apsvērums un 8. panta 1. punkts.

[3] EMT glosārijs

[4] Šīs tiesības ietver: tiesības uz ģimenes dzīvi (Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 2. pants; Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 9. pants; 1951. gada Bēgļu konvencijas 12. panta 2. punkts), tiesības uz privāto dzīvi (Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 8. pants), spīdzināšanas aizliegumu (Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 3.pants), necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās aizliegumu (Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 3. pants).

[5] Uzņemšanas nosacījumu direktīvas (pārstrādāta versija) 8. panta 4. punkts

[6] Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju aizturēšana saistībā ar Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu, EASO 2019

[7] Aizturēšanas un aizturēšanas alternatīvu izmantošana imigrācijas politikas kontekstā, EMT 2014.
Patvaļas nepieļaušanas un likumības principi ir noteikti šādos starptautisko tiesību instrumentos: 1948. gada Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 9. pantā , 1966. gada Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 9. panta 1. punktā, 1990. gada Starptautiskās konvencijas par viesstrādnieku un viņu ģimenes locekļu tiesību aizsardzību 16. panta 4. punktā,

5. iedaļu turpmāk tekstā), praksē vietējām iestādēm ir **konstruktīvi jāpārbauda** un jāsniedz **pierādījumi** par to, vai ir iespējams alternatīvs līdzeklis, kas ir vājāks piespiedu pasākums kā aizturēšana.[8] Šajā ziņā personas var administratīvi aizturēt tikai tajos gadījumos, kad tam nav alternatīvu.

Neskatoties uz juridisko pienākumu apsvērt iespēju izmantot aizturēšanai alternatīvus līdzekļus, praksē alternatīvu plašu izmantošanu kavē tādu instrumentu un aizturēšanai alternatīvu līdzekļu ierobežotā pieejamība, kas varētu sasniegt tādu pašu aizturēšanas mērķi, jo īpaši atgriešanas procedūru kontekstā – jo īpaši, lai nodrošinātu atbilstību migrācijas procedūrām un novērstu bēgšanu. Tiek uzskatīts, ka aizturēšanai alternatīvi līdzekļi sniedz **efektīvas priekšrocības salīdzinājumā ar aizturēšanu,** it sevišķi ņemot vērā to zemākās izmaksas salīdzinājumā ar aizturēšanu, mazāku iejaukšanos pamattiesībās un to, ka tās var ievērojami mazināt spiedienu uz valstu aizturēšanas sistēmām. Tomēr dalībvalstis aizturēšanai alternatīvus līdzekļus izmanto reti, un dažādu šajā jomā iesaistītu organizāciju – Eiropas Padomes[9], ANO[10] un ES[11] – konstatējumi apstiprina šo tendenci, identificējot dažādus iemeslus.

Tādu **empīrisko pētījumu** trūkums, kuros analizēta aizturēšanai alternatīvu līdzekļu praktiskā pielietojamība un kuros ņemtas vērā visas saistītās izmaksas, ir atzīts par vienu no galvenajiem šķēršļiem to īstenošanai. Ir ieviesti vairāki aizturēšanai alternatīvi līdzekļi, un ir pieejama informācija par to, kuri līdzekļi darbojas labāk nekā citi. Tomēr trūkst skaidras uz pierādījumiem balstītas informācijas par šo līdzekļu efektivitāti, kas ir vērsti uz to, lai panāktu atbilstību migrācijas procedūrām un jo īpaši lai novērstu **bēgšanu**. Šajā ziņā novērtēšanas procedūru vispārējās kvalitātes uzlabošana, vienlaikus veicinot lielāku juridisko skaidrību un objektivitāti attiecībā uz kritērijiem šādu risku novērtēšanai, varētu būt izšķiroša, lai nodrošinātu visprecīzāko lēmumu par atbilstošu alternatīvo līdzekli. Vēl viena konstatētā problēma ir saistīta ar alternatīvo līdzekļu pieejamību, kas pareizi atbilst individuālajiem apstākļiem, jo to apjoms ir ierobežots vai attiecīgā persona nevar izpildīt prasības, piemēram, tas attiecas uz drošības naudas piemērošanu, ja šīs shēmas izmantošanu ierobežo finanšu resursu trūkums.

IZPĒTES DARBA MĒRĶI UN UZDEVUMI

2020. gada EMT izpētes darba par aizturēšanu un aizturēšanai alternatīviem līdzekļiem mērķis ir noteikt līdzības, atšķirības, praktiskas problēmas un labāko praksi attiecībā uz aizturēšanas un aizturēšanai alternatīvu līdzekļu izmantošanu, ko dalībvalstis un Norvēģija piemēro starptautiskās aizsardzības un atgriešanas procedūrās.

Tas turpina 2014. gadā publicēto EMT pētījumu "Aizturēšanas un aizturēšanai alternatīvu līdzekļu izmantošana imigrācijas politikas kontekstā" un tā mērķis ir:

Eiropas Padomes (PACE) rezolūcijā Nr. 1707 (2010. gads), 10 pamatprincipu par patvēruma meklētāju un nelikumīgo migrantu aizturēšanu 9.1.5. punktā.

[8A.] B. un citi pret Franciju, Nr. 11593/12, 2016. gada 12. jūlijs, 124. punkts.

[9] Efektīvu aizturēšanas alternatīvu tiesiskie un praktiskie aspekti migrācijas kontekstā, *Cilvēktiesību koordinācijas komitejas (CDDH) veiktā analīze*, 2017. gada 7. decembris; Cilvēktiesību komisārs, Komentārs par cilvēktiesībām, Pēdējais laiks valstīm ieguldīt migrantu aizturēšanas alternatīvās, 31.01.2017.; Parlamentārā asambleja, rezolūcija Nr. 2020 (2014), 8. punkts.

[10] Īpašā referenta par migrantu cilvēktiesībām *François Crépeau* ziņojums — Reģionāls pētījums: Eiropas Savienības ārējo robežu pārvaldība un tās ietekme uz migrantu cilvēktiesībām. A/HRC/23/46, 2013. gada 24. aprīlis, 48. punkts.

[11] Eiropas Komisija, Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par ES atgriešanas politiku, COM (2014) 199, galīgā redakcija, Brisele, 28.03.2014., 15. lpp.

- Sniegt salīdzinošu pārskatu par aizturēšanas apjomu un pieejamiem aizturēšanai alternatīviem līdzekļiem katrā dalībvalstī saistībā ar starptautiskās aizsardzības un atgriešanas procedūrām un problēmām, ar kurām dalībvalstis saskaras, lai praksē īstenotu aizturēšanai alternatīvus līdzekļus.
- Sniegt salīdzinošu pārskatu par procesu un kritērijiem, ko valsts iestādes izmanto, lai novērtētu, vai starptautiskās aizsardzības un atgriešanas procedūru kontekstā trešās valsts pilsonis tiek aizturēts vai tā vietā tiek piemēroti aizturēšanai alternatīvi līdzekļi.
- Novērtēt trešo valstu pilsoņu aizturēšanas vai aizturēšanai alternatīvu līdzekļu ietekmi uz dalībvalstu starptautiskās aizsardzības un atgriešanas procedūru efektivitāti. Šī ietekme tiek novērtēta, ņemot vērā trīs galvenos rādītājus, proti, to, kādā mērā pasākumi: 1) nodrošina migrācijas procedūru ievērošanu (tostarp ātru un taisnīgu lietu risināšanu, brīvprātīgas un piespiedu atgriešanās atvieglošanu, bēgšanas gadījumu skaita samazināšanu); 2) atbalsta pamattiesības; 3) uzlabo migrācijas pārvaldības rentabilitāti.[12]

Pētījumā aplūkotās trešo valstu pilsoņu kategorijas ietvers starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējus un personas, kurām ir izdots atgriešanas lēmums. Pētījumā galvenā uzmanība tiks pievērsta aizturēšanai tikai patvēruma/atgriešanas nolūkos, un tā darbības jomā netiks iekļauti trešo valstu pilsoņi, kas izdarījuši noziedzīgu nodarījumu. Pētījumā īpaša uzmanība tiks pievērsta iespējai aizturēt un/vai nodrošināt aizturēšanai alternatīvus līdzekļus mazāk aizsargātām personām, piemēram, nepilngadīgajiem, ģimenēm ar bērniem, grūtniecēm un personām ar īpašām vajadzībām.

Pētījumā tiks analizētas juridiskās un praktiskās pieejas, kas saistītas ar aizturēšanas un aizturēšanai alternatīvu līdzekļu nodrošināšanu un **ir pieejamas pārskata periodā no 2015. gada janvāra līdz 2020. gada decembrim**.

PĒTĪJUMA GALVENIE JAUTĀJUMI

Pētījuma mērķis ir risināt divus primāros jautājumus:

- *Cik lielā mērā dažādās dalībvalstīs un Norvēģijā ir pieejami un tiek izmantoti dažādi aizturēšanai alternatīvi līdzekļi?*
  - Kādas alternatīvas pašlaik ir pieejamas un tiek izmantotas dalībvalstīs un Norvēģijā?
  - Kādas ir aizturēšanas alternatīvu izmantošanas un ieviešanas problēmas un priekšrocības?
  - Kādi procesi un kritēriji tiek izmantoti, lai novērtētu iespēju aizturēšanas vietā izmantot alternatīvu (ar nosacījumu, ka aizturēšana ir pamatota)?
- *Kādi ir pierādījumi par dažāda veida piespiedu pasākumu ietekmi uz atgriešanas politikas un starptautiskās aizsardzības procedūru efektivitāti?*
  - Kāda ir aizturēšanas un alternatīvu atšķirīgā ietekme, apsverot:
    - atbilstību attiecīgajām migrācijas procedūrām,
    - pamattiesību ievērošanu,
    - izmaksu un efektivitātes *attiecību*?

[12] "Efektīvi aizturēšanai alternatīvi līdzekļi migrantu aizturēšanai", starptautiska konference, ko kopīgi organizē Eiropas Padome, Eiropas Komisija un Eiropas migrācijas tīkls, 2019. gads. Izmaksu efektivitāte ir aizturēšanai alternatīvu līdzekļu finansiālās izmaksas salīdzinājumā ar aizturēšanas izmaksām, ņemot vērā to rezultātus (sekas). Piemēram, migranta aizturēšanas ilguma samazināšana ir faktors, kas varētu samazināt ar aizturēšanu saistītās izmaksas.

- Kādi faktori (piemēram, personiskās īpašības, piemēram, dzimums, izcelsme vai vecums; aizturēšanas alternatīvas projekts) palielina aizturēšanas vai aizturēšanas alternatīvu ietekmi?

PĀRSKATS PAR ES *ACQUIS*

Aizturēšana un aizturēšanas alternatīvas starptautiskās aizsardzības procedūru kontekstā

Uzņemšanas nosacījumu direktīva (pārstrādāta versija)[13] prasa dalībvalstīm apsvērt aizturēšanas alternatīvas pirms patvēruma meklētāju aizturēšanas. 15. apsvērumā noteikts, ka "[starptautiskās aizsardzības] pieteikuma iesniedzējus drīkst aizturēt tikai **ļoti skaidri definētos izņēmuma apstākļos**, kas paredzēti šajā direktīvā, un atbilstoši **nepieciešamībai** un **samērīguma** principam gan attiecībā uz šādas aizturēšanas veidu, gan nolūku". Saskaņā ar šo direktīvu dalībvalstis var aizturēt pieteikuma iesniedzēju tikai tad, ja nevar efektīvi piemērot citus, vājākus piespiedu alternatīvus pasākumus, pamatojoties uz katra gadījuma izvērtējumu.[14]

Uzņemšanas nosacījumu direktīva ietver sarakstu ar sešiem iemesliem, kas varētu **pamatot patvēruma meklētāju aizturēšanu**:

1. Lai noteiktu personas identitāti vai pilsonību.
2. Lai noteiktu tos patvēruma pieteikuma elementus, kurus nevarētu iegūt neaizturot (jo īpaši, ja pastāv bēgšanas iespējamība).
3. Lai procedūras sakarā izlemtu par pieteikuma iesniedzēja tiesībām ieceļot valsts teritorijā.
4. Atgriešanas procedūras ietvaros, ja attiecīgā dalībvalsts, balsoties uz objektīviem kritērijiem, var pamatot, ka ir saprātīgs iemesls uzskatīt, ka persona mēģina to aizkavēt vai pārtraukt, iesniedzot patvēruma pieteikumu.
5. Valsts drošības vai sabiedriskās kārtības aizsardzībai.
6. Saskaņā ar procedūru, ar kuru tiek noteikta par patvēruma pieteikumu atbildīgā dalībvalsts.

Turklāt saskaņā ar Patvēruma procedūru direktīvas 18. pantu[15] nav likumīgi aizturēt personu tikai tādēļ, ka tā ir iesniegusi patvēruma pieteikumu.

Lai garantētu, ka aizturēšana **nav patvaļīga** un ka tiek ievērotas starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pamattiesības, iepriekš minētais saraksts ir izsmeļošs (8. pants). Tika ieviestas arī vairākas procesuālās garantijas, piemēram, aizturēšana uz iespējami īsu laiku, rūpīga pārbaude un izskatīšana tiesā (9. pants). Turklāt direktīvas pārstrādātā redakcija nosaka aizturēšanas telpu apstākļus, piemēram, piekļuvi svaigam gaisam un saziņu ar advokātiem, NVO un ģimenes locekļiem (10. pants). Savukārt saskaņā ar Dublinas regulu (28. pants)[16], "ja pastāv būtiska personas bēgšanas iespējamība, dalībvalstis var aizturēt attiecīgo personu, lai nodrošinātu pārsūtīšanas procedūras saskaņā ar šo regulu, balstoties uz individuālu

[13] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai
[14] Uzņemšanas nosacījumu direktīvas (pārstrādāta versija) 8. panta 2. punkts
[15] PADOMES DIREKTĪVA 2005/85/EK (2005. gada 1. decembris) par obligātajiem standartiem attiecībā uz procedūrām dalībvalstīs bēgļa statusa piešķiršanai un atņemšanai un tās pārstrādātā Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopīgām procedūrām starptautiskās aizsardzības piešķiršanai un atņemšanai
[16] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm

izvērtējumu, un tiktāl, ciktāl aizturēšana ir samērīga, un nav iespējams efektīvi piemērot citus mazāk stingrus alternatīvus pasākumus."

Aizturēšana un aizturēšanas alternatīvas atgriešanas tiesvedības kontekstā

Atgriešanas direktīva[17] ļauj dalībvalstīm aizturēt migrantu tikai, lai **sagatavotu viņa atgriešanu** un/vai veiktu **izraidīšanu**, ja vājāku piespiedu līdzekļu piemērošana izrādās nepietiekama. 15. panta 4. punktā ir noteikts, ka aizturēšana ir attaisnojama tikai tik ilgi, kamēr pastāv **pamatoti izraidīšanas iemesli**. Turklāt saskaņā ar 15. panta 5. punktu katra dalībvalsts nosaka ierobežotu aizturēšanas laikposmu, kas nedrīkst pārsniegt **sešus mēnešus**. Saskaņā ar 15. panta 6.punktu dalībvalstis var **pagarināt aizturēšanas laiku** vēl par 12 mēnešiem, pamatojoties vai nu uz attiecīgās personas nesadarbošanos, vai uz grūtībām iegūt dokumentus no trešās valsts.

Atgriešanas direktīvas 16. apsvērumā ir noteikts, ka: "aizturēšanai izraidīšanas nolūkā no izmantojamo līdzekļu un mērķu viedokļa būtu jābūt ierobežotai un saistītai ar proporcionalitātes principu. Aizturēšana ir attaisnojama tikai [...] ja vājāku piespiedu līdzekļu izmantošana nebūtu pietiekama".[18]

Tomēr Atgriešanas direktīva neparedz dalībvalstīm skaidri definēt valsts noteikumus attiecībā uz alternatīvām shēmām, kā arī nesniedz šādu alternatīvu pasākumu piemēru sarakstu. Tomēr 7. pantā saistībā ar brīvprātīgu atgriešanos ir uzskaitīti īpaši pasākumi, ko varētu piemērot trešās valsts pilsonim, kurš gūst labumu no brīvprātīgas izbraukšanas laika, lai izvairītos no **bēgšanas riska**, piemēram, regulāra ziņošana iestādēm, finanšu garantijas deponēšana, dokumentu iesniegšana vai pienākums uzturēties konkrētā vietā. Tomēr šos pasākumus nevar uzskatīt par aizturēšanas alternatīvām, jo brīvprātīgas atgriešanās kontekstā aizturēšanai nav pamata.

ES TIESAS UN ECT ATTIECĪGĀ JUDIKATŪRA

Pienākums apsvērt aizturēšanas alternatīvas

Ņemot vērā to, ka aizturēšana ir ārkārtējs pēdējās iespējas pasākums, valstīm ir jāpārbauda pirmie alternatīvie pasākumi un jāizmanto aizturēšana tikai tad, ja šādas alternatīvas tiek uzskatītas par nepiemērotām vēlamā rezultāta sasniegšanai. Juridisko pienākumu apsvērt aizturēšanas alternatīvas atkārtoti apstiprināja arī Eiropas Savienības Tiesa (EST). Proti, ***El Dridi*** lietā Tiesa norādīja, ka izraidīšana būtu jāveic, īstenojot gradētus pasākumus, kas sākas ar pasākumu, kurš attiecīgajai personai dod vislielāko brīvību, proti, piešķirot laiku viņa brīvprātīgai aizbraukšanai, un beidzot ar pasākumiem, kas visvairāk ierobežo šo brīvību, proti, aizturēšanu specializētā iestādē. Tikai tad, ja, ņemot vērā katras konkrētās situācijas novērtējumu, attiecīgās personas rīcība apdraud atgriešanas lēmuma izpildi, dalībvalstis var atņemt šai personai brīvību un viņu aizturēt.

Bēgšanas risks

Lieta C-528/15 ***Al Chodor*** ir saistīta ar Dublinas III regulas par patvēruma meklētāju aizturēšanas nosacījumiem, gaidot pārcelšanu uz citu dalībvalsti, 28. panta interpretāciju. Tiesa apstiprināja, ka dažu šīs regulas noteikumu dēļ valstu iestādēm ir jāpieņem pasākumi to īstenošanai. Šajā ziņā Dublinas III regulas 2. panta n) punktā ir norādīts, ka kritēriji "bēgšanas iespējamības" konstatēšanai ir jānosaka "tiesību aktos". Eiropas Kopienu Tiesa secināja, ka Dublinas III regulas 2. panta n) punkts un 28. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm saistošā vispārējas piemērošanas noteikumā ir jānosaka

[17] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi

[18] C-61/11 attiecas uz Direktīvas 2008/115 15. un 16. panta interpretāciju. Tiesa jo īpaši secināja, ka šie panti ir jāinterpretē tā, ka tie nepieļauj tādus dalībvalsts tiesību aktus, kas paredz brīvības atņemšanu trešās valsts pilsonim, kurš tajā uzturas nelikumīgi, vien pamatojoties uz to, ka viņš bez attaisnojoša iemesla paliek šīs valsts teritorijā pretēji rīkojumam noteiktā termiņā atstāt šo teritoriju.

objektīvi kritēriji, kuru pamatā ir iemesli uzskatīt, ka pieteikuma iesniedzējs, uz kuru attiecas pārsūtīšanas procedūra, var aizbēgt. Ja tā nav, 28. panta 2. punkts nav piemērojams, un aizturēšana uz šā pamata ir nelikumīga. Tiesa arī atzīmēja, ka Pamattiesību hartas 6. panta nozīme ir jādefinē, ņemot vērā ECT iedibināto judikatūru, kas paredz, ka visiem brīvības atņemšanas pasākumiem jābūt pieejamiem, precīziem un paredzamiem.

Izpētes darba sniegto atbilžu veidlapa par situāciju Latvijā

Izpētes darbs "Aizturēšana un aizturēšanai alternatīvie līdzekļi patvēruma un atgriešanas procedūrās" sniedz ieskatu Latvijas Republikas likumdošanā un praksē par aizturēšanas un aizturēšanai alternatīvo līdzekļu piemērošanu. Darbā tiek apskatīti principi, izaicinājumi un priekšrocības, ko sniedz aizturēšanai alternatīvo līdzekļu piemērošana, kā arī tiek izskatīti Imigrācijas likumā un Patvēruma likumā iekļautie kritēriji, kurus atbildīgajām amatpersonām jāņem vērā, pieņemot lēmumu par personas aizturēšanu. Izpētes darbs sagatavots sadarbībā ar Valsts robežsardzi.

2014.gada pētījums „Par aizturēšanai alternatīviem līdzekļiem un aizturēšanu imigrācijas politikas kontekstā"[19] tika veikts īsi pēc Atgriešanas direktīvas [20]transponēšanas Latvijas Republikas tiesību aktos (2011.g. vidū) par laika posmu, kad Latvijā nelikumīgo imigrantu skaits bija samērā neliels, līdz ar ko aizturēšanai alternatīvo līdzekļu un aizturēšanas piemērošanas prakse nebija daudzveidīga. Sākot ar 2014.gadu nelikumīgo imigrantu skaits sāka pieaugt, kā rezultātā 2015.gadā konstatēto nelegālo imigrantu skaits, kuriem tika piemēroti aizturēšanai alternatīvie līdzekļi vai aizturēšana, sasniedza 797 personas, kas ir četras reizes vairāk nekā 2013.gadā, kad tika konstatēti tikai 227 ārzemnieki. Tādējādi šis pētījums ļauj veikt izvērtējumu, kas balstās uz lielāku aizturēšanai alternatīvo līdzekļu un aizturēšanas gadījumu piemērošanas pieredzi.

Analizējot aizturēšanai alternatīvo līdzekļu piemērošanas praksi, var atzīt, ka aizturēšanai alternatīvais līdzeklis ir efektīvāks salīdzinājumā ar aizturēšanu, gadījumos, kad kompetentā iestāde, kas pieņem lēmumu par aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu pirms šāda lēmuma pieņemšanas rūpīgi un vispusīgi ir izvērtjusi ārzemnieka situāciju, individuālos lietas apstākļus, jo īpaši vēršot uzmanību uz pazīmēm, kas var norādīt uz bēgšanas riskiem. Aizturēšanas veida izvēlē nozīmīgs aspekts ir paša ārzemnieka gatavība sadarboties atgriešanas procedūrā un godprātīgi izpildīt viņam uzlikto pienākumu izbraukt no Eiropas Savienības teritorijas.

Kopš 2014. gada ir notikušas izmaiņas nacionālajos tiesību aktos- 2016. gada 19. janvārī stājās spēkā jauns Patvēruma likums[21], kurā ir noteikts visaptverošs regulējums attiecībā uz ierobežojošo pasākumu piemērošanas nosacījumiem un kārtību patvēruma procedūras ietvaros.

Atbilstoši likumam Valsts robežsardze, vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, patvēruma meklētājam patvēruma procedūrā var piemērot diva veida ierobežojošos pasākumus: reģistrēšanās noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā un aizturēšana.

Patvēruma likumā ir noteikti nosacījumi, kad var lemt par **patvēruma meklētāja aizturēšanu**. Tie ietver nepieciešamību noskaidrot vai pārbaudīt patvēruma meklētāja identitāti vai valstspiederību,noskaidrot faktus, uz kuriem tiek pamatots iesniegums un kurus var noskaidrot, tikai veicot aizturēšanu, īpaši ja iespējama bēgšana, lemt par patvēruma meklētāja tiesībām ieceļot Latvijas Republikā. Aizturēt patvēruma meklētāju var arī gadījumos, kad ir pamats uzskatīt, ka izraidīšanas procedūras ietvaros aizturētā persona iesniegusi iesniegumu, lai kavētu vai padarītu neiespējamu izbraukšanas rīkojuma vai

[19] Eiropas migrācijas tīkla izpētes darbs nacionālais ziņojums, 2014. Pieejams http://www.emn.lv/wp-content/uploads/EMN_study_Detention1.pdf

[20] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32008L0115

[21] Patvēruma likums, pieņemts 17.12.2015., stājās spēkā 19.01.2016. https://likumi.lv/ta/en/en/id/278986-asylum-law

lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpildi, un ir konstatēts, ka attiecīgajai personai nekas nav traucējis šādu iesniegumu iesniegt iepriekš vai patvēruma meklētājs rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai, kā arī ir konstatēta pārsūtīšanas procedūras nepieciešamība saskaņā ar regulas Nr. 604/2013[22] 28.panta noteikumiem.

Patvēruma likumā ir samazināts patvēruma meklētāja aizturēšanas termiņš - no septiņām diennaktīm līdz sešām diennaktīm. Saskaņā ar Patvēruma likumu, izvērtējot lēmumu par ierobežojošo pasākumu piemērošanu, patvēruma meklētājam, vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, var noteikt pienākumu noteiktā laikā, bet ne retāk kā reizi mēnesī, reģistrēties Valsts robežsardzes struktūrvienībā, ja ir pamats uzskatīt, ka pastāv kāds no šādiem nosacījumiem:

1) iesniegums iesniegts, lai nepamatoti iegūtu uzturēšanās tiesības;

2) iesniegums iesniegts, lai nepamatoti izvairītos no izbraukšanas rīkojuma vai lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpildes;

3) patvēruma meklētājs izvairīsies no patvēruma procedūras;

4) konstatēti apstākļi, kas ir pamats patvēruma meklētāja aizturēšanai, bet, ņemot vērā viņa individuālo situāciju un apstākļus, aizturēšana būtu nesamērīgs ierobežojošs pasākums.

Valsts robežsardzes amatpersona ir tiesīga pieņemt lēmumu par **izraidāma ārzemnieka aizturēšanu**, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš izvairīsies no izraidīšanas procedūras vai traucēs tās sagatavošanu vai pastāv ārzemnieka bēgšanas iespējamība, un to pamato kāds no Imigrācijas likuma[23] 51. pantā noteiktajiem apstākļiem:

1) ārzemnieks slēpj savu identitāti, sniedz nepatiesas ziņas vai citādi atsakās sadarboties;

2) ārzemnieks šķērsojis ārējo robežu, izvairoties no robežpārbaudēm, kā arī izmantojis viltotu ceļošanas dokumentu, viltotu vīzu vai uzturēšanās atļauju;

3) ārzemnieks nevar norādīt vietu, kur viņš uzturēsies līdz attiecīgās izraidīšanas procedūras beigām, un iesniegt dzīvokļa vai mājas īpašnieka rakstveida apliecinājumu par apņemšanos nodrošināt viņa izmitināšanu vai nevar uzrādīt naudas summu, ar ko pietiek viesnīcas rezervēšanai līdz viņa izraidīšanai;

4) kompetenta valsts vai ārvalsts iestāde sniegusi informāciju, kas ir par pamatu tam, lai uzskatītu, ka ārzemnieks apdraud valsts drošību, sabiedrisko kārtību vai drošību;

5) ārzemnieks ir iesaistīts nelikumīgas imigrācijas veicināšanā;

6) ārzemnieks ir notiesāts par Latvijas Republikā izdarītu noziedzīgu nodarījumu, par ko paredzētais sods ir saistīts ar brīvības atņemšanu vismaz uz vienu gadu;

7) ārzemnieks iepriekš izvairījies no izraidīšanas procedūras Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī;

8) ārzemnieks nepamatoti nav izpildījis izbraukšanas rīkojumu;

9) ārzemnieks nepamatoti nav ievērojis noteikto pienākumu reģistrēties attiecīgajā Valsts robežsardzes struktūrvienībā;

[22] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A32013R0604

[23] Imigrācijas likums, pieņemts 31.20.2002., stājās spēkā 01.05.2003. https://likumi.lv/ta/en/en/id/68522-immigration-law

10) ārzemnieks iepriekš patvaļīgi atstājis aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centru vai aizturēšanas telpas;

11) ārzemnieks ieceļojis Latvijas Republikā, neievērojot lēmumu par iekļaušanu sarakstā vai lēmumu par ieceļošanas aizliegumu Šengenas teritorijā.

Ārzemniekam kā aizturēšanas alternatīvos līdzekļus var piemērot regulāru reģistrēšanos Valsts robežsardzes struktūrvienībā vai derīga ceļošanas dokumenta nodošanu glabāšanā uz noteiktu laiku Valsts robežsardzē.

Pirms pieņemt lēmumu par personas aizturēšanu, atbildīgās amatpersonas pienākums ir izvērtēt iespēju lemt par aizturēšanai alternatīvu līdzekļu piemērošanu, kas mazāk skar personas brīvību ierobežošanu. Aizturēšana tiek piemērots kā galīgais līdzeklis un uz pēc iespējas īsāku termiņu.

Mazāk aizsargātām personām, piemērojot ierobežojošus pasākumus, prioritāri tiek izvērtēta iespēja piemērot aizturēšanai alternatīvos līdzekļus gan patvēruma, gan atgriešanas procedūrās.

1.nodaļa Valsts politika un tiesiskais regulējums: attīstība kopš 2015. gada[24]

Šīs nodaļas mērķis ir sniegt jaunāko informāciju par aizturēšanas tiesisko un politisko satvaru un aizturēšanai alternatīvu līdzekļu izmantošanu laikā no 2015. gada un līdz 2020. gada decembrim. 1. līdz 4. jautājums aplūko abas migrācijas procedūras, proti, patvēruma un atgriešanas procedūru. Tas sniedz pārskatu par galvenajām juridiskajām un politikas izmaiņām laika posmā no 2015. gada līdz 2020. gada decembrim, kā arī pārskatu par trešo valstu pilsoņu kategorijām, kuras saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi var aizturēt dalībvalstīs un Norvēģijā.

1.Lūdzu, ziņojiet par visām **izmaiņām aizturēšanas** tiesiskajā un politiskajā regulējumā **attiecībā gan uz starptautisko aizsardzību, gan atgriešanas procedūrām** kopš 2015. gada**.**

Laika posmā no 2016. - 2017.gadam tika harmonizēta Latvijas nacionālā likumdošana trešo valstu pilsoņu aizturēšanas, izmitināšanas un turēšanas apsardzībā jomā. Lai ieviestu ES tiesību aktos noteiktās prasības, tai skaitā direktīvas 2013/33/EK nosacījumus attiecībā uz tiesisko regulējumu patvēruma meklētāja aizturēšanai patvēruma procedūras laikā, tika izstrādāts un 2016. gada 19. janvārī stājās spēkā jauns Patvēruma likums, kurā ir noteikts visaptverošs regulējums attiecībā uz ierobežojošo pasākumu piemērošanas nosacījumiem un kārtību.

Ar likuma stāšanos spēkā ir noteikts, ka administratīvā iestāde, t.i. Valsts robežsardze, vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, patvēruma meklētājam patvēruma procedūrā var piemērot šādus ierobežojošos pasākumus:

1) reģistrēšanās noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā;
2) aizturēšana.

Patvēruma likumā ir samazināts patvēruma meklētāja aizturēšanas termiņš - no septiņām diennaktīm līdz sešām diennaktīm. Būtībā jebkura patvēruma meklētāja aizturēšana ir paredzēta kā ārkārtējs un galējais līdzeklis, t.sk. attiecībā uz nepilngadīgajiem patvēruma meklētājiem, un uz maksimāli īsu termiņu, ja, izvērtējot patvēruma meklētāja individuālo situāciju un apstākļus, ar mazāk ierobežojošo

[24] Jaunākais EMT pētījums par aizturēšanu un aizturēšanai alternatīviem līdzekļiem tika publicēts 2014. gadā, tāpēc pētījums aptvers laika posmu starp 2015. un 2020. gadu https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/emn_study_detention_alternatives_to_detention_synthesis_report_en.pdf

līdzekļu palīdzību nav iespējams nodrošināt pienācīgu patvēruma procedūras norisi, kā arī valsts drošības un sabiedriskās kārtības un drošības, t.sk. nelegālās imigrācijas novēršanas, garantēšanu.

Patvēruma likums paredz, ka aizturēt patvēruma meklētāju ilgāk par sešām diennaktīm drīkst, tikai pamatojoties uz tiesas lēmumu. Ņemot vērā minēto, gadījumos, ja pastāv kāds no Patvēruma likumā minētajiem aizturēšanas nosacījumiem, Valsts robežsardzei ne vēlāk kā 48 stundas pirms aizturēšanas termiņa beigām jāiesniedz tiesā (atbilstoši aizturētā patvēruma meklētāja faktiskajai aizturēšanas vietai) pamatots ierosinājums aizturēt patvēruma meklētāju ilgāk par sešām diennaktīm. Ja tiesa pieņēmusi lēmumu atteikt patvēruma meklētāja aizturēšanu, Valsts robežsardze nekavējoties, pēc lēmuma noraksta saņemšanas un patvēruma meklētāja iepazīstināšanas ar to, atbrīvo patvēruma meklētāju. Atkārtoti aizturēt patvēruma meklētāju drīkst tikai tādā gadījumā, ja ir iegūta informācija vai konstatēti jauni apstākļi, kas pamato aizturēšanu.

Aizturēšanas termiņu skaita no brīža, kad patvēruma meklētājs faktiski tika aizturēts. Patvēruma meklētājam ir tiesības sākotnējo aizturēšanu pārsūdzēt tiesā 48 stundu laikā pēc viņa iepazīstināšanas ar aizturēšanas protokolu (aizturēšanas iemesliem), pārsūdzēšanas kārtību, kārtību, kādā tiek īstenota tiesas kontrole pār aizturēšanu un viņa tiesībām lūgt bezmaksas juridisko palīdzību.

Papildus tam jaunais Patvēruma likums paredz, ka patvēruma meklētājs vai viņa likumiskais pārstāvis jebkurā laikā var iesniegt tiesā pieteikumu par aizturēšanas turpmākas piemērošanas nepieciešamības izvērtēšanu.

Patvēruma likuma 16. pantā ir iekļauti šādi patvēruma meklētāja aizturēšanas nosacījumi:
1) nepieciešams noskaidrot vai pārbaudīt patvēruma meklētāja identitāti vai valstspiederību;
2) nepieciešams noskaidrot faktus, uz kuriem tiek pamatots iesniegums un kurus var noskaidrot, tikai veicot aizturēšanu, īpaši ja iespējama bēgšana (persona bez acīmredzama pamata šķērsojusi valsts robežu, izvairoties no robežpārbaudēm, iepriekš izvairījusies no izraidīšanas, slēpusi savu identitāti, sniegusi nepatiesas vai pretrunīgas ziņas, ir citi fakti, kas norāda uz bēgšanas iespējamību);
3) nepieciešams lemt par patvēruma meklētāja tiesībām ieceļot Latvijas Republikā;
4) ir pamats uzskatīt, ka izraidīšanas procedūras ietvaros aizturētā persona iesniedza iesniegumu, lai kavētu vai padarītu neiespējamu izbraukšanas rīkojuma vai lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpildi, un ir konstatēts, ka attiecīgajai personai nekas nav traucējis šādu iesniegumu iesniegt iepriekš;
5) kompetentajām valsts institūcijām (tai skaitā Valsts robežsardzei) ir pamats uzskatīt, ka patvēruma meklētājs rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai;
6) ir konstatēta pārsūtīšanas procedūras nepieciešamība saskaņā ar regulas Nr. 604/2013 28.panta noteikumiem.

2017.gada 23.maijā tika pieņemti Imigrācijas likumam un Patvēruma likumam pakārtoti vienoti Ministru kabineta noteikumi "Noteikumi par uzturēšanas normām, higiēnas un pirmās nepieciešamības preču apjomu Valsts robežsardzes patvēruma meklētāju izmitināšanas telpās izmitinātajam patvēruma meklētājam un Valsts robežsardzes izmitināšanas centrā vai Valsts robežsardzes pagaidu turēšanas telpā ievietotajam ārzemniekam"[25], kas ir attiecināmi vienlaicīgi uz abām aizturēto personu grupām: patvēruma meklētājiem un atgriežamajiem ārzemniekiem. Minētajos noteikumos ir iekļautas normas, kas nosaka uztura, higiēnas un pirmās nepieciešamības preču apjoma nodrošināšanu aizturētajiem ārzemniekiem. Noteikumos ir atrunāta Valsts robežsardzes izmitināšanas centru iekšējā kārtība - ārzemnieku ievietošana, tiesības un pienākumi izmitināšanas laikā, dienas kārtība, tikšanās ar apmeklētājiem, drošības pasākumi, rīcība ārkārtas situācijās u.c. jautājumi.

[25] 2017. gada 23. maija Ministru kabineta noteikumi Nr. 263 "Noteikumi par uzturēšanas normām, higiēnas un pirmās nepieciešamības preču apjomu Valsts robežsardzes patvēruma meklētāju izmitināšanas telpās izmitinātajam patvēruma meklētājam un Valsts robežsardzes izmitināšanas centrā vai Valsts robežsardzes pagaidu turēšanas telpā ievietotajam ārzemniekam", stājās spēkā 27.05.2017. https://likumi.lv/ta/en/en/id/291005-regulations-regarding-the-subsistence-norms-and-also-the-amount-of-hygienic-and-basic-necessities-for-an-asylum-seeker-accommodated-in-the-state-border-guard-accommodation-premises-for-asylum-seekers-and-a-foreigner-placed-in-the-accommodation-centre-of-the-state-border-guard-or-the-state-border-guard-temporary-holding-room

3. Lūdzu, informējiet par jebkādām **juridiskām un politiskām izmaiņām attiecībā uz aizturēšanai alternatīvu līdzekļu izmantošanu** gan saistībā ar starptautisko aizsardzību, gan atgriešanās procedūrām kopš pēdējā EMT pētījuma par aizturēšanu un aizturēšanai alternatīviem līdzekļiem (2014.).

Saskaņā ar jauno Patvēruma likumu, kas stājās spēkā 2016.gada 19.janvārī, izvērtējot lēmumu par ierobežojošo pasākumu piemērošanu, patvēruma meklētājam, vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, var noteikt pienākumu noteiktā laikā, bet ne retāk kā reizi mēnesī, reģistrēties Valsts robežsardzes struktūrvienībā, ja ir pamats uzskatīt, ka pastāv kāds no šādiem nosacījumiem:

1) iesniegums iesniegts, lai nepamatoti iegūtu uzturēšanās tiesības;
2) iesniegums iesniegts, lai nepamatoti izvairītos no izbraukšanas rīkojuma vai lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpildes;
3) patvēruma meklētājs izvairīsies no patvēruma procedūras;
4) konstatēti apstākļi, kas ir pamats patvēruma meklētāja aizturēšanai, bet, ņemot vērā viņa individuālo situāciju un apstākļus, aizturēšana būtu nesamērīgs ierobežojošs pasākums.

Patvēruma meklētājam ir tiesības septiņu darbdienu laikā pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā, to apstrīdēt padotības kārtībā augstākā iestādē (Valsts robežsardzes priekšniekam). Lēmuma apstrīdēšana neaptur tā darbību.

Augstākās iestādes lēmumu par reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā var pārsūdzēt tiesā septiņu darbdienu laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur iepriekš minētā lēmuma darbību.

Patvēruma meklētājam ir tiesības lūgt valsts nodrošinātu juridisko palīdzību, lai pārsūdzētu Valsts robežsardzes lēmumu par reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts roebžsardzes struktūrvienībā.

Izmaiņas tiesību aktos un politikā attiecībā uz aizturēšanai alternatīvajiem līdzekļiem, kas attiecas uz trešo valstu pilsoņiem atgriešanas procedūrā, kopš 2014. gada nav bijušas.

4. Lūdzu, aizpildiet tabulu par **trešo valstu pilsoņu kategorijām, kurus** var **aizturēt** jūsu (dalīb-)valstī.

1. tabula. Trešo valstu pilsoņu kategorijas, kuras var aizturēt

	Trešo valstu pilsoņu kategorijas	Vai šīs kategorijas trešo valstu pilsoņus var aizturēt?	Ja jā, kāds ir aizturēšanas juridiskais pamats?	Kādi aizturēšanai alternatīvi līdzekļi ir pieejami šai kategorijai?	Kādas ir (tiesu un ārpustiesas) iestādes, kas iesaistītas lēmumā par personas aizturēšanu vai aizturēšanai alternatīva līdzekļa izmantošanu aizturēšanas vietā?
Starptautiskā aizsardzība	***Pieteikuma iesniedzēji starptautiskās aizsardzības saņemšanai parastās procedūrās***	Jā	1. Nepieciešams noskaidrot vai pārbaudīt patvēruma meklētāja identitāti vai valstspiederību. 2. 2) nepieciešams noskaidrot faktus, uz kuriem tiek pamatots iesniegums un kurus var noskaidrot, tikai veicot	Regulāra reģistrēšanās noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā	- Valsts robežsardze pieņem lēmumu parsākotnējopatvēruma meklētāja aizturēšanu (līdz sešām diennaktīm); - par reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts

			aizturēšanu, īpaši ja iespējama bēgšana (persona bez acīmredzama pamata šķērsojusi valsts robežu, izvairoties no robežpārbaudēm, iepriekš izvairījusies no izraidīšanas, slēpusi savu identitāti, sniegusi nepatiesas vai pretrunīgas ziņas, ir citi fakti, kas norāda uz bēgšanas iespējamību 3. Ir pamats uzskatīt, ka izraidīšanas procedūras ietvaros aizturētā persona iesniedza iesniegumu, lai kavētu vai padarītu neiespējamu izbraukšanas rīkojuma vai lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpildi, un ir konstatēts, ka attiecīgajai personai nekas nav traucējis šādu iesniegumu iesniegt iepriekš. 4. Kompetentajām valsts institūcijām (tai skaitā Valsts robežsardzei) ir pamats uzskatīt, ka patvēruma meklētājs rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai. 5. Ir konstatēta pārsūtīšanas procedūras nepieciešamība saskaņā ar regulas Nr. 604/2013 28.panta noteikumiem.		robežsardzes struktūrvienībā Tiesa lemj par - patvēruma meklētāja aizturēšanu ilgāk par sešām diennaktīm; - patvēruma meklētāja iesniegtu pārsūdzību par Valsts robežsardzes lēmumu par viņa aizturēšanu vai lēmumu par reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā
	Pieteikuma iesniedzēji starptautiskās aizsardzības saņemšanai robežu procedūrās	Jā	Nepieciešams pieņemt lēmumu par patvēruma meklētāja tiesībām ieceļot Latvijas Republikā.	Regulāra reģistrēšanās noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā	- Valsts robežsardze pieņem lēmumu par sākotnējo patvēruma meklētāja aizturēšanu (līdz sešām diennaktīm); - par reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā Tiesa lemj par

					- patvēruma meklētāja aizturēšanu ilgāk par sešām diennaktīm; - patvēruma meklētāja iesniegtu pārsūdzību par Valsts robežsardzes lēmumu par viņa aizturēšanu vai lēmumu par reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā
Atgriešanas procedūras	***Teritorijā konstatēti nelikumīgie migranti***	Jā	Ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks izvairīsies no izraidīšanas procedūras vai traucēs tās sagatavošanu vai pastāv ārzemnieka bēgšanas iespējamība, un to pamato kāds no Imigrācijas likumā noteiktajiem apstākļiem: 1) ārzemnieks slēpj savu identitāti, sniedz nepatiesas ziņas vai citādi atsakās sadarboties; 2) ārzemnieks šķērsojis ārējo robežu, izvairoties no robežpārbaudēm, kā arī izmantojis viltotu ceļošanas dokumentu, viltotu vīzu vai uzturēšanās atļauju; 3) ārzemnieks nevar norādīt vietu, kur viņš uzturēsies līdz attiecīgās izraidīšanas procedūras beigām, un iesniegt dzīvokļa vai mājas īpašnieka rakstveida apliecinājumu par apņemšanos nodrošināt viņa izmitināšanu vai nevar uzrādīt naudas summu, ar ko pietiek viesnīcas rezervēšanai līdz viņa izraidīšanai;	1) Regulāra reģistrēšanās noteiktajā Valsts robežsardzes struktūrvienībā, 2) Ceļošanas un/vai citu personu apliecinošu dokumentu nodošana Valsts robežsardzei.	- Valsts robežsardze pieņem lēmumu par personas aizturēšanu vai par aizturēšanai alternatīvu līdzekļu piemērošanu; - Valsts robežsardzes lēmumu var apstrīdēt tiesā. Valsts robežsardzei ir tiesības aizturēt ārzemnieku uz 10 diennaktīm. Savukārt tiesa pieņem lēmumu par: - izraidāmā ārzemnieka iesniegtu pārsūdzību par VRS pieņemto lēmumu par aizturēšanu; - izraidāmā ārzemnieka aizturēšanu uz 2 mēnešiem; - par izraidāmā ārzemnieka aizturēšanas

			4) kompetenta valsts vai ārvalsts iestāde sniegusi informāciju, kas ir par pamatu tam, lai uzskatītu, ka ārzemnieks apdraud valsts drošību, sabiedrisko kārtību vai drošību; 5) ārzemnieks ir iesaistīts nelikumīgas veicināšanā; 6) ārzemnieks ir notiesāts par Latvijas Republikā izdarītu noziedzīgu nodarījumu, par ko paredzētais sods ir saistīts ar brīvības atņemšanu vismaz uz vienu gadu; 7) ārzemnieks iepriekš izvairījies no izraidīšanas procedūras Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī; 8) ārzemnieks nepamatoti nav izpildījis izbraukšanas rīkojumu; 9) ārzemnieks nepamatoti nav ievērojis noteikto pienākumu reģistrēties attiecīgajā Valsts robežsardzes struktūrvienībā; 10) ārzemnieks iepriekš patvaļīgi atstājis aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centru vai aizturēšanas telpas; 11) ārzemnieks ieceļojis Latvijas Republikā, neievērojot lēmumu par iekļaušanu sarakstā vai lēmumu par ieceļošanas aizliegumu Šengenas teritorijā.		pagarināšanu uz 2 mēnešiem.
	Personas, kurām ir izsniegts atgriešanas lēmums	Jā	Ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks izvairīsies no izraidīšanas procedūras vai traucēs tās sagatavošanu vai pastāv ārzemnieka bēgšanas iespējamība, un	1) Regulāra reģistrēšanās noteiktajā VRS struktūrvienībā, 2) Ceļošanas un/vai citu personu apliecinošu	- Valsts robežsardze pieņem lēmumu par personas aizturēšanu vai par aizturēšanai

			to pamato kāds no Imigrācijas likumā noteiktajiem apstākļiem: 1) ārzemnieks slēpj savu identitāti, sniedz nepatiesas ziņas vai citādi atsakās sadarboties; 2) ārzemnieks šķērsojis ārējo robežu, izvairoties no robežpārbaudēm, kā arī izmantojis viltotu ceļošanas dokumentu, viltotu vīzu vai uzturēšanās atļauju; 3) ārzemnieks nevar norādīt vietu, kur viņš uzturēsies līdz attiecīgās izraidīšanas procedūras beigām, un iesniegt dzīvokļa vai mājas īpašnieka rakstveida apliecinājumu par apņemšanos nodrošināt viņa izmitināšanu vai nevar uzrādīt naudas summu, ar ko pietiek viesnīcas rezervēšanai līdz viņa izraidīšanai; 4) kompetenta valsts vai ārvalsts iestāde sniegusi informāciju, kas ir par pamatu tam, lai uzskatītu, ka ārzemnieks apdraud valsts drošību, sabiedrisko kārtību vai drošību; 5) ārzemnieks ir iesaistīts nelikumīgas veicināšanā; 6) ārzemnieks ir notiesāts par Latvijas Republikā izdarītu noziedzīgu nodarījumu, par ko paredzētais sods ir saistīts ar brīvības atņemšanu vismaz uz vienu gadu; 7) ārzemnieks iepriekš izvairījies no izraidīšanas procedūras Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī;	dokumentu nodošana Valsts robežsardzei.	alternatīvu līdzekļu piemērošanu; Valsts robežsardzes lēmumu var apstrīdēt tiesā. Valsts robežsardzei ir tiesības aizturēt ārzemnieku uz 10 diennaktīm. Savukārt tiesa pieņem lēmumu par: - izraidāmā ārzemnieka iesniegtu pārsūdzību par VRS pieņemto lēmumu par aizturēšanu; - izraidāmā ārzemnieka aizturēšanu uz 2 mēnešiem; - par izraidāmā ārzemnieka aizturēšanas pagarināšanu uz 2 mēnešiem.

			8) ārzemnieks nepamatoti nav izpildījis izbraukšanas rīkojumu; 9) ārzemnieks nepamatoti nav ievērojis noteikto pienākumu reģistrēties attiecīgajā Valsts robežsardzes struktūrvienībā; 10) ārzemnieks iepriekš patvaļīgi atstājis aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centru vai aizturēšanas telpas; 11) ārzemnieks ieceļojis Latvijas Republikā, neievērojot lēmumu par iekļaušanu sarakstā vai lēmumu par ieceļošanas aizliegumu Šengenas teritorijā.		
Pie robežas konstatēti nelikumīgie migranti	Jā	Valsts robežsardzes amatpersona ir tiesīga pieņemt lēmumu par ārzemnieka aizturēšanu, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš izvairīsies no izraidīšanas procedūras vai traucēs tās sagatavošanu vai pastāv ārzemnieka bēgšanas iespējamība, un to pamato kāds no Imigrācijas likumā noteiktajiem apstākļiem. 1) ārzemnieks slēpj savu identitāti, sniedz nepatiesas ziņas vai citādi atsakās sadarboties; 2) ārzemnieks šķērsojis ārējo robežu, izvairoties no robežpārbaudēm, kā arī izmantojis viltotu ceļošanas dokumentu, viltotu vīzu vai uzturēšanās atļauju; 3) ārzemnieks nevar norādīt vietu, kur viņš uzturēsies līdz attiecīgās izraidīšanas procedūras	1) Regulāra reģistrēšanās noteiktajā VRS struktūrvienībā, 2) Ceļošanas un/vai citu personu apliecinošu dokumentu nodošana Valsts robežsardzei.	Valsts robežsardze - vienīgā iestāde, kas pieņem lēmumu par ārzemnieka ievietošanu aizturēšanas centrā vai aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu.

			beigām, un iesniegt dzīvokļa vai mājas īpašnieka rakstveida apliecinājumu par apņemšanos nodrošināt viņa izmitināšanu vai nevar uzrādīt naudas summu, ar ko pietiek viesnīcas rezervēšanai līdz viņa izraidīšanai; 4) kompetenta valsts vai ārvalsts iestāde sniegusi informāciju, kas ir par pamatu tam, lai uzskatītu, ka ārzemnieks apdraud valsts drošību, sabiedrisko kārtību vai drošību; 5) ārzemnieks ir iesaistīts nelikumīgas veicināšanā; 6) ārzemnieks ir notiesāts par Latvijas Republikā izdarītu noziedzīgu nodarījumu, par ko paredzētais sods ir saistīts ar brīvības atņemšanu vismaz uz vienu gadu; 7) ārzemnieks iepriekš izvairījies no izraidīšanas procedūras Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī; 8) ārzemnieks nepamatoti nav izpildījis izbraukšanas rīkojumu; 9) ārzemnieks nepamatoti nav ievērojis noteikto pienākumu reģistrēties attiecīgajā Valsts robežsardzes struktūrvienībā; 10) ārzemnieks iepriekš patvaļīgi atstājis aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centru vai aizturēšanas telpas; 11) ārzemnieks ieceļojis Latvijas Republikā, neievērojot lēmumu par iekļaušanu sarakstā vai		

			lēmumu par ieceļošanas aizliegumu Šengenas teritorijā.		

5. Vai jūsu (dalīb-)valsts tiesiskais regulējums ietver iespēju aizturēt personas vai piemērot aizturēšanai alternatīvus līdzekļus personām, kas pieder pie **mazāk aizsargātām grupām**, tostarp nepilngadīgajiem, ģimenēm ar bērniem, grūtniecēm vai personām ar īpašām vajadzībām? Lūdzu, norādiet, vai personas, kuras pieder pie šīm mazāk aizsargātajām grupām, ir atbrīvotas no aizturēšanas vai arī tās var aizturēt noteiktos apstākļos.

Jā

	Starptautiskās aizsardzības procedūras *Lūdzu, norādiet, vai personas, kas pieder pie šīm mazāk aizsargātajām grupām, var tikt aizturētas un kādos apstākļos. Lūdzu, norādiet arī, vai tiek piedāvāti aizturēšanai alternatīvi līdzekļi*	**Atgriešanas procedūras** *Lūdzu, norādiet šeit, vai personas, kas pieder šīm mazāk aizsargātajām grupām, var tikt aizturētas un kādos apstākļos. Lūdzu, norādiet arī, vai tiek piedāvāti aizturēšanai alternatīvi līdzekļi*
Nepilngadīgas personas bez pavadības	Nepilngadīgā bez pavadības aizturēšana ir paredzēta kā ārkārtējs un galējais līdzeklis un uz maksimāli īsu termiņu, pirmajā vietā liekot bērna labākās intereses. Valsts robežsardzes amatpersona var lemt par nepilngadīgā bez pavadības aizturēšanu vai par aizturēšanai alternatīva līdzekļa piemērošanu, ja pastāv kāds no Patvēruma likumā iekļautajiem nosacījumiem: 1) nepieciešams noskaidrot vai pārbaudīt patvēruma meklētāja identitāti vai valstspiederību; 2) nepieciešams noskaidrot faktus, uz kuriem tiek pamatots iesniegums un kurus var noskaidrot, tikai veicot aizturēšanu, īpaši ja iespējama bēgšana (persona bez acīmredzama pamata šķērsoja valsts robežu, izvairoties no robežpārbaudēm, iepriekš izvairījās no izraidīšanas, slēpa savu identitāti, sniedza nepatiesas vai pretrunīgas ziņas, ir citi fakti, kas norāda uz bēgšanas iespējamību); 3) nepieciešams lemt par patvēruma meklētāja tiesībām ieceļot Latvijas Republikā; 4) ir pamats uzskatīt, ka izraidīšanas procedūras ietvaros aizturētā persona iesniedza iesniegumu, lai kavētu vai padarītu neiespējamu izbraukšanas rīkojuma vai lēmuma par piespiedu izraidīšanu izpildi, un ir konstatēts, ka attiecīgajai personai nekas nav traucējis šādu iesniegumu iesniegt iepriekš; 5) kompetentajām valsts institūcijām (tai skaitā Valsts robežsardzei) ir pamats uzskatīt, ka patvēruma meklētājs rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai;	Valsts robežsardzes amatpersona var lemt par nepilngadīgā bez pavadības (no 14 gadu vecuma) aizturēšanu vai par aizturēšanai alternatīva līdzekļa piemērošanu, ja pastāv būtisks/nopietns pamats uzskatīt, ka persona izvairīsies no izraidīšanas, bēgs vai traucēs izraidīšanas procedūras sagatavošanu. Attiecībā uz nepilngadīgiem ārzemniekiem bez pavadības piemēro vispārīgus aizturēšanas apstākļus, kas ir minēti Imigrācijas likumā: 1) ārzemnieks slēpj savu identitāti, sniedz nepatiesas ziņas vai citādi atsakās sadarboties; 2) ārzemnieks šķērsojis ārējo robežu, izvairoties no robežpārbaudēm, kā arī izmantojis viltotu ceļošanas dokumentu, viltotu vīzu vai uzturēšanās atļauju; 3) ārzemnieks nevar norādīt vietu, kur viņš uzturēsies līdz attiecīgās izraidīšanas procedūras beigām, un iesniegt dzīvokļa vai mājas īpašnieka rakstveida apliecinājumu par apņemšanos nodrošināt viņa izmitināšanu vai nevar uzrādīt naudas summu, ar ko pietiek viesnīcas rezervēšanai līdz viņa izraidīšanai; 4) kompetenta valsts vai ārvalsts iestāde sniegusi informāciju, kas ir par pamatu tam, lai uzskatītu, ka ārzemnieks apdraud valsts drošību, sabiedrisko kārtību vai drošību; 5) ārzemnieks ir iesaistīts nelegālās imigrācijas veicināšanā; 6) ārzemnieks ir notiesāts par Latvijas Republikā izdarītu noziedzīgu nodarījumu, par ko paredzētais sods ir saistīts ar brīvības atņemšanu vismaz uz vienu gadu; 7) ārzemnieks iepriekš izvairījies no izraidīšanas procedūras Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī;

	6) ir konstatēta pārsūtīšanas procedūras nepieciešamība saskaņā ar regulas Nr. 604/2013 28.panta noteikumiem. Pirms piemērot nepilngadīgajam bez pavadības aizturēšanu, Valsts robežsardze izvērtē iespēju nepilngadīgajiem bez pavadības piemērot reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā. Gadījumā, ja nepilngadīgais bez pavadības tomēr tiek aizturēts, viņu izmitina Valsts robežsardzes patvēruma meklētāju izmitināšanas telpās, kurās ir tās vecumam atbilstošs aprīkojums, kā arī apmācīts personāls. Aizturētajai nepilngadīgai personai nodrošina iespēju izglītoties, iesaistīties brīvā laika pavadīšanas pasākumos, kas atbilst tās vecumam.	8) ārzemnieks nepamatoti nav izpildījis izbraukšanas rīkojumu; 9) ārzemnieks nepamatoti nav ievērojis noteikto pienākumu reģistrēties attiecīgajā Valsts robežsardzes struktūrvienībā; 10) ārzemnieks iepriekš patvaļīgi atstājis aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centru vai aizturēšanas telpas; 11) ārzemnieks ieceļojis Latvijas Republikā, neievērojot lēmumu par iekļaušanu sarakstā vai lēmumu par ieceļošanas aizliegumu Šengenas teritorijā. Pirms pieņemt lēmumu par aizturēšanu, atbildīgā amatpersona izvērtē iespēju noteikt aizturēšanai alternatīvos līdzekļus. Mazāk aizsargātības pazīme (vulnerability) ir pamatojums aizturēšanas alternatīvā līdzekļa piemērošanai.
Invalīdi	Vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, personai ar invaliditāti patvēruma procedūrā var piemērot ierobežojošo pasākumu - aizturēšanu, ja pastāv kāds no Patvēruma likumā minētājiem nosacījumiem. Personas ar invaliditāti aizturēšana ir paredzēta kā ārkārtējs un galējais līdzeklis un pēc iespējas uz īsāku laiku, ja, izvērtējot patvēruma meklētāja individuālo situāciju un apstākļus, ar mazāk ierobežojošo līdzekļu, t.i reģistrēšanās noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā, palīdzību nav iespējams nodrošināt pienācīgu patvēruma procedūras norisi, kā arī valsts drošības un sabiedriskās kārtības un drošības, t.sk. nelikumīgas imigrācijas novēršanas, garantēšanu.	Var pieņemt lēmumu par personas aizturēšanu, ja pastāv <u>būtisks/nopietns</u> pamats uzskatīt, ka persona izvairīsies no izraidīšanas, bēgs vai traucēs izraidīšanas procedūras sagatavošanu. Personām ar invaliditāti piemēro vispārīgus aizturēšanas apstākļus, kas ir minēti Imigrācijas likumā. Ņemot vērā, ka persona ir mazāk aizsargāta, primāri tiek izvērtēta iespēja pieņemt lēmumu par aizturēšanai alternatīvo līdzekļu piemērošanu.
Gados vecāki cilvēki	Vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, personai vecumā, kuru sasniedzot Latvijas Republikā piešķir vecuma pensiju, patvēruma procedūrā var piemērot ierobežojošo pasākumu - aizturēšanu, ja pastāv kāds no Patvēruma likumā minētājiem nosacījumiem. Personas vecumā, kuru sasniedzot Latvijas Republikā piešķir vecuma pensiju, aizturēšana ir paredzēta kā ārkārtējs un galējais līdzeklis un pēc iespējas uz īsāku laiku, ja, izvērtējot patvēruma meklētāja individuālo situāciju un apstākļus, ar mazāk ierobežojošo līdzekļu, t.i reģistrēšanās noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā, palīdzību nav iespējams nodrošināt pienācīgu patvēruma procedūras norisi, kā arī valsts drošības un sabiedriskās kārtības un drošības, t.sk. nelikumīgas imigrācijas novēršanas, garantēšanu.	Var pieņemt lēmumu par personas aizturēšanu, ja pastāv <u>būtisks/nopietns</u> pamats uzskatīt, ka persona izvairīsies no izraidīšanas, bēgs vai traucēs izraidīšanas procedūras sagatavošanu. Attiecībā uz personām, kas ir sasniegušas vecumu, kad Latvijas Republikā piešķir vecuma pensiju, piemēro vispārīgus aizturēšanas apstākļus, kas ir minēti Imigrācijas likumā. Ņemot vērā, ka persona ir mazāk aizsargāta, primāri tiek izvērtēta iespēja pieņemt lēmumu par aizturēšanai alternatīvu līdzekļa piemērošanu.
Ģimenes ar bērniem un vientuļie vecāki ar nepilngadīgiem bērniem	Vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, lēmumu par ģimenes pilngadīgo patvēruma meklētāju aizturēšanu pieņem, izvērtējot patvēruma meklētāja individuālo situāciju un apstākļus. Pirms pieņemt lēmumu par	Var pieņemt lēmumu par personu aizturēšanu (attiecas uz bērniem no 14 gadu vecuma), ja pastāv <u>būtisks/nopietns</u> pamats uzskatīt, ka persona izvairīsies

	aizturēšanu, Valsts robežsardze izvērtē iespēju piemērot regulāru reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā. Aizturēšana ir paredzēta kā ārkārtējs un galējais līdzeklis un pēc iespējas uz īsāku laiku. Valsts robežsardze pieņem lēmumu par aizturēšanu vai aizturēšanai alternatīva līdzekļa piemērošanu gadījumos, ja pastāv kāds no Patvēruma likumā iekļautajiem nosacījumiem. Pēc lēmuma par patvēruma meklētāja aizturēšanu pieņemšanas, patvēruma meklētāju izmitina Valsts robežsardzes patvēruma meklētāju izmitināšanas telpās, ievērojot nosacījumu, ka aizturētos patvēruma meklētāju ģimenes locekļus izmitina kopā, ja kāds no tiem neiebilst, bet atsevišķi no citām aizturētām personām, nodrošinot privātumu. Gadījumā, kad ar pilngadīgo aizturēto patvēruma meklētāju ir ieradušies nepilngadīgie bērni, viņus (neaizturot), pamatojoties uz iesniegumu par bērnu izmitināšanu kopā ar vecāku, un pēc bērna labāko interešu izvērtēšanas, izmitina kopā ar vecākiem.	no izraidīšanas, bēgs vai traucēs izraidīšanas procedūras sagatavošanu. Attiecībā uz ģimenes locekļiem, piemēro vispārīgus aizturēšanas apstākļus, kas ir minēti Imigrācijas likumā. Aizturēšanas gadījumā, katrs ģimenes loceklis tiek aizturēts, pamatojoties uz atsevišķu individuālu lēmumu un individuālajiem apstākļiem. Aizturētus ģimenes locekļus izmitina kopā Aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centrā. Gadījumā, kad ar pilngadīgo aizturēto patvēruma meklētāju ir ieradušies nepilngadīgie bērni, viņus (neaizturot), pamatojoties uz iesniegumu par bērnu izmitināšanu kopā ar vecāku, un pēc bērna labāko interešu izvērtēšanas, izmitina kopā ar vecākiem. Ņemot vērā, ka ģimenes ar bērniem ir īpaši aizsargājamas, primāri tiek izvērtēta iespēja pieņemt lēmumu par aizturēšanai alternatīvu līdzekļu piemērošanu.
Personas ar smagām slimībām un personas ar garīgiem traucējumiem	Vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, var piemērot ierobežojošo pasākumu - aizturēšanu, ja pastāv kāds no Patvēruma likumā minētājiem nosacījumiem. Pirms pieņemt lēmumu par aizturēšanu, Valsts robežsardze izvērtē iespēju piemērot reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā. Aizturēšana ir paredzēta kā ārkārtējs un galējais līdzeklis un pēc iespējas uz īsāku laiku. Aizturēto patvēruma meklētāju, kuram ir veselības traucējumi, saskaņā ar ārstniecības personas norādījumiem, ievieto Valsts robežsardzes patvēruma meklētāju izmitināšanas telpās speciāli šim nolūkam aprīkotā telpā.	Var tikt pieņemts lēmums par personas aizturēšanu (ja veselības vai psihisko traucējumu dēļ persona nav izmitināma specializētajā iestādē), ja pastāv <u>būtisks/nopietns</u> pamats uzskatīt, ka persona izvairīsies no izraidīšanas, bēgs vai traucēs izraidīšanas procedūras sagatavošanu. Attiecībā uz ārzemniekiem ar veselības vai psihiskiem traucējumiem, piemēro vispārīgus aizturēšanas apstākļus, kas ir minēti Imigrācijas likumā. Ņemot vērā, ka persona ir īpaši aizsargājama, primāri tiek izvērtēta iespēja pieņemt lēmumu par aizturēšanai alternatīvu līdzekļu piemērošanu.
Cilvēku tirdzniecības upuri	Vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, personai var piemērot ierobežojošo pasākumu - aizturēšanu, ja pastāv kāds no Patvēruma likumā minētājiem nosacījumiem. Pirms pieņemt lēmumu par aizturēšanu, Valsts robežsardze izvērtē iespēju piemērot reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā. Aizturēšana ir paredzēta kā ārkārtējs un galējais līdzeklis un pēc iespējas uz īsāku laiku.	Aizturēšanu cilvēku tirdzniecības upurim var piemērot tikai kā galējo līdzekli un tikai gadījumā, ja pastāv īpašie apstākļi, proti, persona rada būtiskus draudus valsts drošībai.
Grūtnieces	Vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, var piemērot ierobežojošo pasākumu - aizturēšanu, ja pastāv kāds no Patvēruma likumā minētājiem nosacījumiem.	Var lemt par personas aizturēšanu, ja pastāv <u>būtisks/nopietns</u> pamats uzskatīt, ka persona izvairīsies

	Pirms pieņemt lēmumu par aizturēšanu, Valsts robežsardze izvērtē iespēju piemērot reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā. Aizturēšana ir paredzēta kā ārkārtējs un galējais līdzeklis un pēc iespējas uz īsāku laiku.	no izraidīšanas, bēgs vai traucēs izraidīšanas procedūras sagatvošanu. Attiecībā uz grūtniecēm, piemēro vispārīgus aizturēšanas apstākļus, kas ir minēti Imigrācijas likumā. Ņemot vērā, ka persona ir mazāk aizsargāta, primāri tiek izvērtēta iespēja pieņemt lēmumu par aizturēšanai alternatīvu līdzekļu piemērošanu.
Citas mazāk aizsargātas personas	Vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, var piemērot ierobežojošo pasākumu - aizturēšanu, ja pastāv kāds no Patvēruma likumā minētājiem nosacījumiem. Pirms pieņemt lēmumu par aizturēšanu, Valsts robežsardze izvērtē iespēju piemērot reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā. Aizturēšana ir paredzēta kā ārkārtējs un galējais līdzeklis un pēc iespējas uz īsāku laiku.	Var pieņemt lēmumu var aizturēšanu, ja pastāv būtisks/nopietns pamats uzskatīt, ka persona izvairīsies no izraidīšanas, bēgs vai traucēs izraidīšanas procedūras sagatvaošanu. Attiecībā uz citām mazāk aizsargāto personu grupām, piemēro vispārīgus aizturēšanas apstākļus, kas ir minēti Imigrācijas likumā. Ņemot vērā, ka personas ir īpaši aizsargājamas, primāri tiek izvērtēta iespēja pieņemt lēmumu par aizturēšanai alternatīvu līdzekļu piemērošanu.

2. nodaļa. Aizturēšanai alternatīvu līdzekļu pieejamība un praktiska organizēšana

Šajā iedaļā ir aplūkota dažādu veidu aizturēšanai alternatīvu līdzekļu pieejamība dažādām trešo valstu pilsoņu kategorijām. Šeit ir skatīta katra alternatīvā līdzekļa praktiskā organizācija, tostarp informācija par iestādēm/organizācijām, kas atbildīgas par alternatīvo līdzekļu īstenošanas pārvaldību; nosacījumi, kas trešās valsts pilsonim ir jāizpilda, lai viņam tiktu piemērots aizturēšanai alternatīvs līdzeklis; un informācija par mehānismiem, kas ir ieviesti, lai uzraudzītu, vai trešās valsts pilsonis ievēro šos nosacījumus.

6. Lūdzu, norādiet, vai **jūsu (dalīb-)valstī ir pieejami** kādi **trešo valstu pilsoņu aizturēšanai alternatīvi līdzekļi**, un sniedziet informāciju par katra alternatīvā līdzekļa praktisko organizāciju (tostarp par jebkādiem mehānismiem, kas pastāv, lai uzraudzītu aizturēšanai alternatīvā līdzekļa ievērošanu/progresu), aizpildot tabulu.

2.1. tabula. Trešo valstu pilsoņiem pieejamie aizturēšanai alternatīvie līdzekļi

	Aizturēšanai alternatīvie līdzekļi	**Jā/Nē**
A1	Ziņošanas pienākumi (piemēram, regulāra ziņošana policijai vai imigrācijas iestādēm) *Lūdzu, sniedziet informāciju par to, cik bieži un kādai iestādei personām, uz kurām attiecas šis līdzeklis, būtu jāsniedz ziņojums* Vadoties pēc nepieciešamības un ievērojot samērīguma principu, Valsts robežsardze var pieņemt lēmumu par pienākumu regulāri (ne retāk kā 1 reizi mēnesī) reģistrēties attiecīgajā Valsts robežsardzes struktūrvienībā, kas atrodas vistuvāk ārzemnieka norādītajai dzīvesvietai. Reģistrēšanās regularitāti nosaka katram ārzemniekam individuāli, ņemot vērā lietas apstākļus.	Jā
A2	Pienākums nodot pasi, ceļošanas dokumentu vai personu apliecinošu dokumentu Valsts robežsardze var pieņemt lēmumu par ārzemnieka (izņemot patvēruma meklētāja) ceļošanas vai cita personas apliecinoša dokumenta nodošanu glabāšanai Valsts robežsardzē uz noteiktu laiku.	Jā
A3	Prasība paziņot iestādēm adresi (tostarp pieprasīt atļauju doties prom / mainīt adresi)	Nē
A4	Prasība uzturēties noteiktā vietā (piemēram, iestādē vai konkrētā reģionā). Lūdzu, norādiet, vai jūs par aizturēšanai alternatīvu līdzekli uzskatāt arī mājas arestu.	Nē
A5	Atbrīvošana pret drošības naudu (ar galvojumu vai bez tā)	Nē

	Lūdzu, sniedziet informāciju par to, kā tiek noteikta summa; vai to var samaksāt trešā puse / juridiska persona (piemēram, ģimenes loceklis, NVO vai sabiedrības grupa); un kad nauda tiek atmaksāta atpakaļ	
A6	Elektroniska uzraudzība (piemēram, atzīmēšana)	Nē
A7	*Uzticēšana aizbildnim/galvotājam. Lūdzu, sniedziet informāciju par to, kurš varētu tikt iecelts par galvotāju/aizbildni (piemēram, ģimenes loceklis, NVO vai sabiedrības grupa)*	Nē
A8	Uzticēšana aprūpes darbiniekam vai atbrīvošana saskaņā ar aprūpes plānu	Nē
A9	Kopienas pārvaldības programma (t. i., programmas, kurās indivīdi dzīvo neatkarīgi kopienā un ir piesaistīti lietas pārvaldītājam) vai uz lietu pārvaldību balstīta programma (ja dalībniekiem tiek nodrošināts individuāli pielāgots atbalsts)	Nē
A10		
	Cits alternatīvs pasākums, kas pieejams jūsu (dalīb-)valstī. Lūdzu, norādiet.	

6.1. Izvēloties no iepriekš minētajiem alternatīvajiem līdzekļiem, lūdzu, norādiet, kuri (no tiem, kas ir noteikti tiesību aktos) **tiek izmantoti visbiežāk un kāpēc**?

Valsts robežsardze visbiežāk kā aizturēšanai alternatīvo līdzekli izmanto – regulāru reģistrēšanos Valsts robežsardzes struktūrvienībā (ne retāk 1 reizi mēnesī), jo ne visos gadījumos personas rīcībā ir derīgs ceļošanas vai personu apliecinošs dokuments. Pienākums nodot ceļošanas un citus personu apliecinošus dokumentus tiek piemērots tikai gadījumos, ja personai ir derīgs ceļošanas dokuments, kura izņemšana iespējami var atturēt viņu no bēgšanas.

6.2. Lūdzu, īsumā aprakstiet katru no iepriekšējiem alternatīvajiem līdzekļiem.

2.2. tabula. Trešo valstu pilsoņiem pieejamo aizturēšanai alternatīvo līdzekļu apraksts

Alternatīvo līdzekļu nosaukumi *Regulāra reģistrēšanās Valsts robežsardzes struktūrvienībā*	
Kāds tas ir un maksimālais ilgums	Regulāra reģistrēšanās nosaka personai pienākumu regulāri un personīgi ierasties noteiktajā Valsts robežsardzes struktūrvienībā. Regulāras reģistrēšanās termiņš nav noteikts. Praksē alternatīvā līdzekļa piemērošanas maksimālais termiņš ir vienāds ar maksimālo aizturēšanas termiņu, proti - 18 mēneši. Attiecībā uz patvēruma meklētāju, ja vairs nepastāv apstākļi, kas bija par pamatu regulāras reģistrēšanās noteikšanai, vai patvēruma procedūra ir izbeigta, minēto reģistrēšanos atceļ.
Juridiskais pamats (tiesību akti, nesaistošas tiesību normas, citi norādījumi). Lūdzu, sniedziet atsauci uz sākotnējiem avotiem	Imigrācijas likuma 51.panta trešā daļa Patvēruma likuma 13. un 14. pants

Vai to izmanto praksē? Lūdzu, sniedziet visus pieejamos datus par periodu no 2016. līdz 2020. gadam	No konstatēto nelikumīgo migrantu kopējā skaita, aptuveni 8-10% gadījumos tika piemērots šis aizturēšanai alternatīvais līdzeklis. 2016.gads – 55 gadījumi 2017.gads – 32 gadījumi 2018.gads – 29 gadījumi 2019.gads – 16 gadījumi 2020.gads – 12 gadījumi Patvēruma meklētājiem regulāras reģistrēšanās piemēroto gadījumu skaits: 2016. gads- 6 gadījumi 2017. gads – 2 gadījumi 2018. gads – 1 gadījums 2019. gads – 7 gadījumi 2020. gads – 2 gadījumi
Valsts iestādes, kas atbild par alternatīvā līdzekļa administrēšanu	Valsts robežsardze pieņem lēmumu par aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu, izvēlas alternatīva līdzekļa veidu, kā arī nodrošina izpildes kontroli.
Jebkurš iesaistītais partneris (t. i., NVO, sociālie dienesti, privātas struktūras, citi valdības dalībnieki utt.)	-
Pienākumi, kas saistīti ar alternatīvā līdzekļa piešķiršanu (ja attiecināms)	Personai ir pienākumus norādītajā laikā personīgi ierasties attiecīgajā Valsts robežsardzes struktūrvienībā.
Sekas, kādas rodas, ja netiek nodrošināta atbilstība alternatīvajam līdzeklim (t. i., vai neatbilstība aizturēšanai alternatīvajam līdzeklim automātiski izraisa aizturēšanu, vai tas ir iepriekšnoteikts, vai katrs gadījums tiek skatīts atsevišķi?)	Par pienākuma nepildīšanu aizturēšanai alternatīvais līdzeklis var tikt aizstāts ar aizturēšanu. Katru gadījumu izvērtē individuāli, ņemot vērā uzliktā pienākuma neizpildes iemeslus un kopējos lietas apstākļus.
Ir ieviesti mehānismi, lai uzraudzītu, vai trešās valsts pilsonis ievēro šos nosacījumus (ja attiecināms)	Kā kontroles mehānisms kalpo reģistrēšanās regularitāte (ne retāk kā 1 reizi mēnesī), to var noteikt biežāk vai retāk. Nepieciešamības gadījumā var veikt arī pārbaudi personas dzīvesvietā imigrācijas kontroles ietvaros.

Ir ieviesti mehānismi, lai uzraudzītu alternatīvā līdzekļa nosacījumus un attieksmi pret trešo valstu pilsoņiem.	Izraidīšanas procedūru, sākot no atgriešanas lēmuma pieņemšanas brīža, novēro Tiesībsargs (novērotajs). 2011.gadā tika parakstīts Saprašanās memorands starp Valsts robežsardzi un UNCHR reģionālo pārstavniecību par savstarpējo sadarbību un informācijas apmaiņu ar patvēruma meklētāju tiesību nodrošināšanu saistītiem jautājumiem. Līdz ar to UNCHR pārstāvim ir tiesības novērot patvēruma meklētāja tiesību ieverošanu patvēruma procedūras laikā, t.sk. ierobežojošo pasākumu piemērošanu un to pamatotību.
Vai tika veikts novērtējums (valsts līmenī), lai novērtētu šī aizturēšanai alternatīvā līdzekļa efektivitāti? Sniedziet visus pieejamos tiešsaistes avotus/atsauces/ pieejamo informāciju. Lūdzu, norādiet, kā tika definēta "efektivitāte" / kādi aspekti tika novērtēti	-

Alternatīvo līdzekļu nosaukumi (saskaņā ar 2. tabulu iepriekš tekstā) *Ceļošanas dokumenta un citu ārzemnieka rīcībā esošo personu apliecinošu dokumentu nodošana*	
Kāds tas ir un maksimālais ilgums	Valsts robežsardze pieņem lēmumu piemērot ārzemniekam aizturēšanai alternatīvu līdzekli - ceļošanas dokumenta un citu ārzemnieka rīcībā esošo personu apliecinošu dokumentu nodošanu. Dokuments atrodas Valsts robežsardzes attiecīgajā struktūrvienībā līdz ārzemnieka izraidīšanas procedūras beigām (izraidīšanas īstenošanai vai tās atcelšanai).
Juridiskais pamats (tiesību akti, nesaistošas tiesību normas, citi norādījumi). Lūdzu, sniedziet atsauci uz sākotnējiem avotiem	Imigrācijas likuma 51.panta trešā daļa
Vai to izmanto praksē? Lūdzu, sniedziet visus pieejamos datus par periodu no 2016. līdz 2020. gadam	Piemēro tikai izraidāmajiem ārzemniekiem. 2016.gads – 6 gadījumi 2017.gads – 5 gadījumi 2018.gads – 5 gadījumi 2019.gads – 4 gadījumi 2020.gads – 7 gadījumi No konstatēto izraidāmo personu kopējā skaita aptuveni 2-3% gadījumos tika piemērots šis aizturēšanai alternatīvais līdzeklis.
Valsts iestādes, kas atbild par alternatīvā līdzekļa administrēšanu	Valsts robežsardze pieņem lēmumus par aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu, izvēlas alternatīva līdzekļa veidu, kā arī nodrošina izpildes kontroli.

Jebkurš iesaistītais partneris (t. i., NVO, sociālie dienesti, privātas struktūras, citi valdības dalībnieki utt.)	-
Pienākumi, kas saistīti ar alternatīvā līdzekļa piešķiršanu (ja attiecināms)	Ārzemniekam ir pienākumus nodot dokumentus Valsts robežsardzei.
Sekas, kādas rodas, ja netiek nodrošināta atbilstība alternatīvai (t. i., vai neatbilstība aizturēšanai alternatīvajam līdzeklim automātiski izraisa aizturēšanu, vai tas ir priekšnoteikts, vai katrs gadījums tiek skatīts atsevišķi?)	Par pienākuma nepildīšanu aizturēšanai alternatīvais līdzeklis var tikt aizstāts ar aizturēšanu. Katru gadījumu izvērtē individuāli, ņemot vērā iemeslus kāpēc uzliktais pienākums netika izpildīts un kopējos lietas apstākļus.
Ir ieviesti mehānismi, lai uzraudzītu, vai trešās valsts pilsonis ievēro šos nosacījumus (ja attiecināms)	Nav attiecināms, jo ārzemnieks nododot dokumentu, pilnībā izpil viņam uzlikto pienākumu.
Ir ieviesti mehānismi, lai uzraudzītu alternatīvas nosacījumus un attieksmi pret trešo valstu pilsoņiem.	Piespiedu izraidīšanas procedūru, sākot no atgriešanas lēmuma pieņemšanas brīža, novēro Tiesībsargs (novērotajs).
Vai tika veikts novērtējums (valsts līmenī), lai novērtētu šī aizturēšanai alternatīvā līdzekļa efektivitāti? Sniedziet visus pieejamos tiešsaistes avotus/atsauces/ pieejamo informāciju. Lūdzu, norādiet, kā tika definēta "efektivitāte" / kādi aspekti tika novērtēti	-

7. Lūdzu, norādiet visas **praktiskās problēmas, kas saistītas ar katra jūsu (dalīb-)valstī pieejamā aizturēšanai alternatīvā līdzekļa īstenošanu,** pamatojoties uz esošajiem pētījumiem vai novērtējumiem vai informāciju, kas saņemta no kompetentajām iestādēm, jo īpaši saistībā ar iepriekšminēto.

Atgriešanas procedūrā piemērojamie aizturēšanai alternatīvie līdzekļi

Problēma	1. alternatīvais līdzeklis (Regulā reģistrēšanās)	2. alternatīvais līdzeklis (Dokumen nodošana)
Ar izmitināšanu saistītā aprīkojun pieejamība (t. i., gultas)	Personai nenodrošina izmitināšanu un garantijas izmitināšanas laikā, jo persona nav aizturēta	Personai nenodrošina izmitināšanu un garantijas izmitināšanas laikā, jo tā nav aizturēta
Personāla un uzraudzības pieejamība	Nav	Nav
Administratīvās izmaksas	Personai var veidoties transporta izdevumi	Nav
Mehānismi personas pārvietošan kontrolēšanai	Ja persona nav ieradusies uz noteikto reģistrēšanos, nepieciešamības gadījumā	Nav

	var veikt pārbaudi personas dzīvesvietā imigrācijas kontroles ietvaros.	
Likumdošanas šķēršļi	Pašlaik tiesību aktos nav paredzētas tiesības atgriežamajam ārzemniekam apstrīdēt un pārsūdzēt lēmumu par alternatīvā līdzekļa piemērošanu. Tas tiks novērsts tuvākajā laikā ar ierosinātajiem grozījumiem Imigrācijas likumā.	Pašlaik tiesību aktos nav paredzētas tiesīb atgriežamajam ārzemniekam apstrīdēt pārsūdzēt lēmumu par alternatīvā līdzek piemērošanu. Tas tiks novērsts tuvākajā laikā ierosinātajiem grozījumiem Imigrācij likumā.
Aspekti, kas saistīti ar trešo valstu pilsoņu stāvokli (piemēram, ierobežoti finanšu resursi, nav pastāvīgas adreses vai kopienas atbalsta)	Personai bieži nav iespējams norādīt ilgstošas dzīvesvietas adresi, jo nav pietiekamu iztikas līdzekļu.	Personai bieži nav iespējams norādīt ilgstošas dzīvesvietas adresi, jo nav pietiekamu iztikas līdzekļu.
Citas problēmas	Nav	Nav

8. Lūdzu, norādiet visas **praktiskās priekšrocības, kas saistītas ar katra jūsu (dalīb-)valstī pieejamā aizturēšanai alternatīvā līdzekļa īstenošanu**, salīdzinājumā ar aizturēšanu, pamatojoties uz esošajiem pētījumiem vai novērtējumiem vai informāciju, kas saņemta no kompetentajām iestādēm.

Priekšrocība	1. alternatīvais līdzeklis (Regulā reģistrēšanās)	2. alternatīvais līdzeklis (Dokumen nodošana)
Ar izmitināšanu saistītā aprīkojur pieejamība (t. i., gultas)	Persona netiek izmitināta Vals robežsardzes izmitināšanas centra telp	Persona netiek izmitināta Valsts robežsardz izmitināšanas centra telpās
Personāla un uzraudzības pieejamība	Nav	Nav
Administratīvās izmaksas	Nav papildus izmaksu	Nav papildus izmaksu
Mehānismi personas pārvietošanās kontrolēšanai	Pienākums reģistrēties kalpo p kontroles mehānismu.	Nav
Likumdošanas šķēršļi	Nav	Nav
Aspekti, kas saistīti ar trešo valstu pilsoņu stāvokli (piemēram, ierobežoti finanšu resursi, nav pastāvīgas adrese vai kopienas atbalsta)	Nav	Nav
Citas priekšrocības	Nav	Nav

3. nodaļa. Novērtēšanas procedūras un kritēriji, ko izmanto, trešo valstu pilsoņiem piemērojot aizturēšanu vai aizturēšanai alternatīvus līdzekļus

Šajā nodaļā ir aplūkotas novērtēšanas procedūras un kritēriji/sliekšņi, ko izmanto dalībvalstis un Norvēģija, lai izlemtu, vai trešās valsts pilsonis tiek aizturēts vai aizturēšanas vietā tiek izmantots aizturēšanai alternatīvs līdzeklis. Šeit tiks arī izpētīts, kā iestādes izlemj, kurš aizturēšanai alternatīvais līdzeklis ir vispiemērotākais konkrētajam gadījumam.

Nodaļas sākumā tiek sniegts pārskats par pasākumiem, kas īstenoti, lai lemtu par labu alternatīvajam līdzeklim, nevis personas aizturēšanai. Pēc tam jautājumi aplūko šī novērtējuma laiku, vai tiek veikts individuāls novērtējums, kuras iestādes ir iesaistītas novērtēšanas procedūrā un kādi kritēriji tiek izmantoti, lai noteiktu, vai izmantot aizturēšanu vai tai alternatīvu līdzekli.

Šajā nodaļā tiks analizēts, kā tiek novērtēti neaizsargātības faktori, pieņemot lēmumu par aizturēšanu un veicot novērtējumu, lai izvēlētos aizturēšanu vai tai alternatīvu līdzekli.

9. Lūdzu, sniedziet **pārskatu par to, kad un kā tiek pieņemts lēmums** par aizturēšanai alternatīva līdzekļa nevis aizturēšanas piemērošanu personai.

Starptautiskās aizsardzības procedūra

Saskaņā ar Patvēruma likumu, lemjot jautājumu par patvēruma meklētāja aizturēšanu, Valsts robežsardze vispirms izvērtē iespēju piemērot alternatīvo aizturēšanas līdzekli – reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā.

Patvēruma meklētāja aizturēšana ir paredzēta kā ārkārtējs un galējais līdzeklis un uz maksimāli īsu laiku (līdz 6 diennaktīm. Turpmāka aizturēšana ir paredzēta tikai ar tiesas lēmumu). Un tikai gadījumā, izvērtējot patvēruma meklētāja individuālo situāciju un apstākļus, ja ar reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā palīdzību nav iepējams nodrošināt pienācīgu patvēruma procedūras norisi, kā arī valsts drošības un sabiedrīskās kārtībās un drošības nodrošināšanu, patvēruma meklētājam piemēro aizturēšanu.

Nepieciešamību piemērot ierobežojošo pasākumu – aizturēšanu vai reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā - izvērtē, ņemot vērā patvēruma meklētāja individuālo situāciju un apstākļus, nevis, piemēram, patvēruma meklētāja valstisko piederību vai dzimumu.

Lēmumu par reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā pieņem Valsts robežsardzes teritoriālās pārvaldes struktūrvienības amatpersona, kuras kompetencē ir darbības ar patvēruma meklētājiem.

Patvēruma meklētājam ir tiesības septiņu darbdienu laikā pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā, to apstrīdēt padotības kārtībā augstākā iestādē, proti, Valsts robežsardzes priekšniekam. Lēmuma apstrīdēšana neaptur tā darbību.

Augstākās iestādes (Valsts robežsardzes priekšnieka) lēmumu par reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā patvēruma meklētājs var pārsūdzēt tiesā septiņu darbdienu laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur iepriekš minētā lēmuma darbību.

Atgriešanas procedūra

Ārzemniekiem, kuri ir atgriešanas procedūrā, vienu no aizturēšanai alternatīviem līdzekļiem piemēro gadījumā, kad:

- Valsts robežsardzes amatpersona, izvērtējot personas individuālo situāciju un lietas apstākļus, secina, ka pastāv aizturēšanas pamatojums un vienlaicīgi konstatē, ka aizturēšana ir nesamērīgs ierobežojošs pasākums;
- tiesa, pārskatot aizturēšanas pamatojumus, pieņem lēmumu, ka aizturēšana nav samērīga.

Aizturēšanu var uzskatīt par nesamērīgu pasākumu, ja, piemēram, pastāv humāni apsvērumi.

Lemjot par personas aizturēšanu, izvērtē vai pastāv humāni apsvērumi un, ja tādi ir konstatēti, pieņem lēmumu par aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu. Ja netika konstatēts pamatojums aizturēšanai, aizturēšanai alternatīvo līdzekli nepiemēro.

Katru gadījumu un lietas apstākļus vērtē individuāli. Netiek pieļauta šīs procedūras piemērošana personas piederības pie kādas personu grupas (pilsonība, ieceļošanas valsts u.c.) dēļ.

Lēmumu par aizturēšanai alternatīvajiem līdzekļiem pieņem un atceļ, kā arī uzliktā pienākuma izpildi kontrolē Valsts robežsardzes amatpersonas.

11. Vai jūsu (dalīb-)valstī **sistemātiski tiek apsvērta** iespēja nodrošināt aizturēšanai alternatīvus līdzekļus, izvērtējot, vai personu aizturēt?

Starptautiskās aizsardzības procedūras:

Jā

Informācija:

Lemjot jautājumu par patvēruma meklētāja aizturēšanu, Valsts robežsardze **vispirms** izvērtē iespēju piemērot aizturēšanas alternatīvo līdzekli – reģistrēšanos noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā.

Papildus tam, saskaņā ar Patvēruma likumu, patvēruma meklētājs vai viņa pārstāvis **jebkurā laikā** var iesniegt tiesā (atbilstoši aizturētā patvēruma meklētāja faktiskajai atrašanās vietai) pieteikumu par aizturēšanas turpmākas piemērošanas nepieciešamības izvērtēšanu. Gadījumā, ja tiesa ir pieņēmusi lēmumu pārtraukt patvēruma meklētāja aizturēšanu (tiesas lēmums nav pārsūdzams), Valsts robežsardzei ir tiesības izvērtēt iespēju piemērot ierobežojošo pasākumu patvēruma procedūrā – reģistrēšanās noteiktā laikā Valsts robežsardzes struktūrvienībā.

Atgriešanas procedūras:

Jā

Informācija: Lai piemērotu kādu no aizturēšanai alternatīvajiem līdzekļiem vienlaicīgi jābūt konstatētiem diviem elementiem: aizturēšanas pamatojums un humānie apsvērumi.

Aizturēšanas pamatojumu pārskata:

1) Valsts robežsardze pārskata ex-officio šādos gadījumos:
   a) beidzoties sākotnējai aizturēšanai (ārzemnieka sākotnējā aizturēšana ir 10 dienas, aizturēšanas lēmumu pieņem Valsts robežsardze);
   b) ik pēc 2 mēnešiem, izvērtējot nepieciešamību vērsties tiesā aizturēšanas termiņa pagarināšanai;
   c) pēc nepieciešamības - kad ir konstatēti apstākļi, kas norāda uz nepieciešamību pārskatīt aizturēšanas pamatojumu.
2) Tiesa, pamatojoties uz Valsts robežsardzes pieprasījumu:
   a) pieņemot lēmumu par trešās valsts pilsoņa aizturēšanu uz 2 mēnešiem;
   b) pagarinot aizturēšanu - ik pēc 2 mēnešiem.

Humānie apsvērumi:

Valsts robežsardze un tiesa, konstatējot humānus apsvērumus (piem., pasliktinājies personas veselības stāvoklis, grūtniecība u.c.) nekavējoties izvērtē lietas apstākļus un pieņem lēmumu par alternatīvā līdzekļa piemērošanu vai pārskata lēmumu par aizturēšanu. Humānu apsvērumu pārskatīšanai nav noteikta regularitāte.

12. Ja ir pamats atļaut aizturēšanu, kādi **apsvērumi vai kritēriji** tiek izmantoti, lai izlemtu, vai attiecīgo trešās valsts pilsoni aizturēt vai aizturēšanas vietā nodrošināt aizturēšanai alternatīvo līdzekli?

Kritēriji	Starptautiskās aizsardzības procedūras	Atgriešanas procedūras
Aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērotība konkrētā gadījuma vajadzībām	*Jā* *Katrs gadījums tiek vērtēts individuāli un katrā konkrētā gadījumā tiek piemērots atbilstošs alternatīvais līdzeklis.*	*Jā* *Katrs gadījums tiek vērtēts individuāli un katrā konkrētā gadījumā tiek piemērots atbilstošs alternatīvais līdzeklis.*
Izmaksu efektivitāte	*Nē* *Minētais kritērijs netiek vērtēts un ņemts vērā, pieņemot lēmumu par aizturēšanu vai alternatīvā līdzekļa piemērošanu.*	*Nē* *Minētais kritērijs netiek vērtēts un ņemts vērā, pieņemot lēmumu par aizturēšanu vai alternatīvā līdzekļa piemērošanu.*
Pilsonība vai izcelsmes/atgriešanas valsts (piemēram, apsvērumi par konkrēto situāciju izcelsmes valstī)	*Nē* *Minētais kritērijs netiek vērtēts un ņemts vērā, pieņemot lēmumu par aizturēšanu vai aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu. Neskatoties uz trešās valsts pilsoņa pilsonības vai izcelsmes, vai atgriešanas valsti, apstākļi katrā atsevišķā gadījumā var būt dažādi, tāpēc tiek vērtēta katra gadījuma individuālā situācija.*	*Nē* *Minētais kritērijs netiek vērtēts un ņemts vērā, pieņemot lēmumu par aizturēšanu vai aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu. Neskatoties uz trešās valsts pilsoņa pilsonības vai izcelsmes, vai atgriešanas valsti, apstākļi katrā atsevišķā gadījumā var būt dažādi, tāpēc tiek vērtēta katra gadījuma individuālā situācija.*
Bēgšanas riska līmenis	*Jā* *Ja pastāv pārliecinošs pamatojums, ka konkrētais patvēruma meklētājs varētu aizbēgt vai citādi atteikties sadarboties ar valsts iestādēm, piemēram, slēpj savu identitāti, sniedz nepatiesas vai pretrunīgas ziņas utml.*	*Jā* *Bēgšanas risks ir viens no aizturēšanas pamatojumiem, kas noteikti Imigrācijas likumā.*
Mazāk aizsargāta persona	*Jā* *Valsts robežsardze izvērtē, vai patvēruma meklētājam ir īpašas uzņemšanas vai procesuālās vajadzības. Ja tas tiek konstatēts, patvēruma meklētājam ir jānodrošina*	*Jā* *Mazāk aizsargātības kritērijs ir obligāts nosacījums, kas tiek piemērots, vērtējot alternatīvā līdzekļa piemērošanu.*

Kritēriji	Starptautiskās aizsardzības procedūras	Atgriešanas procedūras
	tiesības saņemt atbilstošu un pienācīgu atbalstu savai tiesību izmantošanai un pienākumu pildīšanai visas patvēruma procedūras laikā.	
Mazāk invazīvi juridiskie pasākumi, kas ietekmē cilvēktiesības	*Nē* *Pieņemot lēmumu par aizturēšanu vai aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu, tiek ņemti vērā kritēriji, kas ir noteikti Patvēruma likumā, kas ietver ES acquis patvēruma jomā un arī atbilst starptautiskajām normām.*	*Nē* *Pieņemot lēmumu par aizturēšanu vai aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu, tiek ņemti vērā kritēriji, kas ir noteikti Imigrācijas likumā, kas ietverti ES acquis atgriešanas jomā un arī atbilst starptautiskajām normām.*

12.1. Ja **"mazāk aizsargāta persona"** viens no kritērijiem, ko izmanto, lai novērtētu, vai personai tiek piemērots aizturēšanai alternatīvs līdzeklis tā vietā, lai viņu aizturētu, lūdzu, **aprakstiet, kā tiek novērtēts, vai persona ir mazāk aizsargāta.**

Starptautiskās aizsardzības procedūras

Valsts robežsardzes amatpersonas pēc personas konstatēšanas, veicot sākotnējas darbības ar personu (proti, sākotnējo aptauju, personas un mantu apskati), izvērtē iegūto informāciju un konstatē personas mazāk aizsargātības pazīmes.

Mazāk aizsargātības novērtējums tiek veikts katrā gadījumā atsevišķi, ņemot vērā lietas individuālos apstākļus. Bet ir arī gadījumi, kad novērtējums balstās uz iepriekš noteiktām kategorijām / grupām (piemēram, ģimenes ar bērniem, nepilngadīgie bez pavadības, grūtnieces, seniori).

Valsts robežsardze un Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde izvērtē, vai patvēruma meklētājam ir īpašas uzņemšanas vai procesuālās vajadzības. Ja Valsts robežsardze vai Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde konstatējusi, ka patvēruma meklētājam ir īpašas procesuālās vai uzņemšanas vajadzības, viņam ir tiesības saņemt atbilstošu un pienācīgu atbalstu savu tiesību izmantošanai un pienākumu pildīšanai visas patvēruma procedūras laikā.

Gadījumā, kad ir norādes uz to, ka patvēruma meklētājam varētu būt īpašas procesuālās vai uzņemšanas vajadzības, Valsts robežsardze procesuālo darbību veikšanu veic, ņemot vērā Eiropas patvēruma atbalsta biroja izstrādātā praktiskā rīka novērtējuma slēdzienu.

Ja iesniegumu par starptautisko aizsardzību ir iesniedzis nepilngadīgais bez pavadības, Valsts robežsardze nekavējoties sazinās ar bāriņtiesu. Visas procesualās darbības ar nepilngadīgo bez pavadības notiek nepilngadīgā bez pavadības pārstāvja klātbūtnē.

Ar patvēruma meklētāja piekrišanu par faktu, ka persona varētu būt cilvēktirdzniecības upuris vai ir pārcietusi spīdzināšanu, izvarošanu vai cita veida nopietnu psiholoģisku, fizisku vai seksuālu vardarbību, tiek informētas attiecīgās valsts iestādes un biedrības, kuras sniedz atbalsta pakalpojumus cilvēku tirdzniecībā cietušām personām.

Atgriešanas procedūras

Valsts robežsardzes amatpersonas pēc personas konstatēšanas, veicot sākotnējas darbības ar personu (proti, aptauju, personas un mantu apskati), izvērtējot iegūto informāciju un pārbaudot personas rīcībā esošos dokumentus , var konstatēt personas mazāk aizsargātības pazīmes.

Mazāk aizsargātības izvērtēšana katrā gadījumā balstās uz individuālo novērtējumu, tomēr ir gadījumi, kad par personas mazāk aizsargātību nepārprotami liecina viņas piederība konkrētai grupai, piemērām, nepilngadīgais bez pavadības, grūtnieces, personas ar acīmredzamām invaliditātes pazīmēm.

Ja konstatēta nepilngadīga persona bez pavadības, nekavējoties tiek uzaicināts bāriņtiesas pārstāvis, kurš ir bērna likumiskais pārstāvis, un viņš turpmāk šādā statusā piedalās procesuālajās darbībās, kā arī lemj par neaizturēta nepilngadīga izmitināšanu bērnu aprūpes iestādē.

Atsevišķos gadījumos, lai apstiprinātu personas mazāk aizsargātību (piem., grūtniecība, invaliditāte) ir nepieciešams ārstniecības iestādes slēdziens (ja personas veselības stāvoklis nav apstiprināts). Gadījumos, kad rodas šaubas par trešās valsts pilsoņa vecumu, viņam nosaka un veic vecuma ekspertīzi Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrā.

Valsts robežsardzes amatpersona pieņem rakstisku lēmumu par aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu. Lēmuma eksemplāru izsniedz personai, lai viņa pārbaudes laikā varētu apliecināt izraidāmās personas statusu. Informācija par pieņemto lēmumu tiek ievadīta informācijas sistēmā, kura ir pieejama tiesībsargajošām iestādēm. Ja piemērota regulāra reģistrēšanās, personai papildina lēmumu par aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanu ar nākamās reģistrēšanās datumu, ja šis ierobežojošais pasākums ir atcelts, to norāda lēmumā.

14. Kādi **tiesiskās aizsardzības līdzekļi** ir pieejami trešās valsts pilsoņiem pret lēmumu aizturēšanai alternatīva līdzekļa vietā izvēlēties aizturēšanu?

Starptautiskās aizsardzības procedūras:

Patvēruma meklētājam ir tiesības sākotnējo aizturēšanu (Valsts robežsardze var aizturēt patvēruma meklētāju līdz sešām diennaktīm) pārsūdzēt tiesā 48 stundu laikā pēc viņa iepazīstināšanas ar aizturēšanas protokolu (aizturēšanas iemesliem), kā arī ar informāciju par pārsūdzēšanas kārtību, kārtību, kādā tiek īstenota tiesas kontrole pār aizturēšanu. Patvēruma meklētājam ir pieejama bezmaksas juridiskā palīdzība.

Patvēruma likums paredz, ka patvēruma meklētājs vai viņa pārstāvis jebkurā brīdī var iesniegt tiesā (atbilstoši aizturētā patvēruma meklētāja faktiskajai atrašanās vietai) pieteikumu par aizturēšanas turpmākas piemērošanas nepieciešamības izvērtēšanu (gadījumos, kad patvēruma meklētājs ir aizturēts pamatojoties uz tiesas lēmumu).

Atgriešanas procedūras:

Persona ir tiesīga pārsūdzēt savu aizturēšanu jebkurā brīdī. Par šādām tiesībām ārzemnieku informē aizturēšanas brīdī. Aizturētajam ārzemniekam ir tiesības iepazīties ar materiāliem, kas saistīti ar viņa aizturēšanu. Aizturētā ārzemnieka tiesības iesniegt iesniegumus un sūdzības valsts un nevalstiskajām organizācijām nav ierobežotas.

Aizturētais ārzemnieks ir tiesīgs saņemt juridisko palīdzību par saviem līdzekļiem.

15. Kāds **atbalsts (juridisks, sociāls, psiholoģisks)** ir pieejams migrantiem laikā, kad tiek pieņemts lēmums par personas aizturēšanu vai aizturēšanai alternatīva līdzekļa izmantošanu?

Starptautiskās aizsardzības procedūras:

Patvēruma meklētajam ir tiesības saņemt valsts nodrošinātu juridisko palīdzību normatīvajos aktos noteiktajā apjomā, pārsūdzot tiesā Valsts robežsardzes lēmumu par patvēruma meklētāja reģistrēšanos Valsts robežsardzes struktūrvienībā vai par patvēruma meklētāja aizturēšanu.

Apstrīdot Valsts robežsardzes lēmumu par patvēruma meklētāja reģistrēšanos Valsts robežsardzes struktūrvienībā padotības kārtībā augstākā iestādē (Valsts robežsardzes priekšniekam), valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība nav paredzēta, tomēr patvēruma meklētājam ir tiesības par saviem līdzekļiem pieaicināt personu juridiskās palīdzības saņemšanai.

Papildus tam patvēruma meklētājam ir tiesības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sazināties ar Apvienoto Nāciju Organizācijas augsto komisāru bēgļu lietās vai citu organizāciju, kas sniedz juridiskas vai citu veidu konsultācijas patvēruma meklētājiem.

Ja patvēruma meklētājs ir izmitināts Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā, viņam ir tiesības saņemt valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus, tajā skaitā psihologa, un pieejams sociālā mentora atbalsts.

Atgriešanas procedūras:

Laika posmā, kad Valsts robežsardzes amatpersona izvērtē lietas apstākļus, lai pieņemtu lēmumu par personas aizturēšanu vai alternatīva līdzekļa piemērošanu, persona var par saviem līdzekļiem uzaicināt juridiskās palīdzības sniedzēju vai pārstāvi, kā arī, ja lēmums tiek pieņemts par nepilngadīgo personu bez pavadības, ir obligāta bāriņtiesas pārstāvja klātbūtne. Aizturēšanas gadījumā ir nodrošināti valsts apmaksāti veselības aprūpes pakalpojumi.

Gadījumā, ja ārzemniekam ir nepieciešams psiholoģiskais atbalsts, Valsts robežsardze piesaista psihologu.

4. nodaļa. Aizturēšanas un aizturēšanai alternatīvu līdzekļu ietekme uz atgriešanas un starptautiskās aizsardzības procedūru efektivitāti

Šīs nodaļas mērķis ir salīdzināt aizturēšanas un aizturēšanai alternatīvo līdzekļu atšķirīgo ietekmi uz starptautiskās aizsardzības un atgriešanas procedūru efektivitāti.

Trešo valstu pilsoņu aizturēšanas vai aizturēšanai alternatīvo līdzekļu ietekmi uz dalībvalstu starptautiskās aizsardzības un atgriešanas procedūru efektivitāti izvērtē, ņemot vērā trīs galvenos rādītājus, proti, to, kādā mērā pasākumi: 1) nodrošina atbilstību migrācijas procedūrām (tostarp ātru un taisnīgu lietu risināšanu, brīvprātīgas un piespiedu atgriešanās atvieglošanu, bēgšanas riska samazināšanu); 2) atbalsta pamattiesības; 3) uzlabo migrācijas pārvaldības rentabilitāti.

Lai gan tiek mēģināts salīdzināt aizturēšanas un aizturēšanai alternatīvo līdzekļu ietekmi uz katru no šiem efektivitātes aspektiem, tiek atzīts, ka aizturēto personu tips un to personu tips, kurām ir piemēroti aizturēšanai alternatīvie līdzekļi (un to atbilstošie apstākļi), iespējams, ievērojami atšķiras, un tāpēc ir jābūt piesardzīgiem ar salīdzinājumiem.

Migrācijas procedūru ievērošanas nodrošināšana

16. Lūdzu, sniedziet savā valstī jaunāko pieejamo **statistiku** par to **patvēruma meklētāju skaitu**, kas starptautiskās aizsardzības procedūras ietvaros tikuši aizturēti vai kuriem piemēroti aizturēšanai alternatīvi līdzekļi, un **kuri ir aizbēguši**.

To trešo valstu pilsoņu skaits, kas ir aizturēti vai kuriem ir piemēroti aizturēšanai alternatīvi līdzekļi starptautiskās aizsardzības procedūru kontekstā un kuri gada laikā ir aizbēguši. Absolūtos skaitļos izteikti dati. Pārskata gadi: 2017., 2018., 2019. gads (lūdzu, sniedziet datus par katru gadu)		
	# Cilvēki starptautiskās aizsardzības procedūrās (tostarp Dublinas procedūrā) *	# no pieteikuma iesniedzējiem, kuri aizbēguši*
Aizturēšana (absolūtie skaitļi)	2017 - 71 2018 - 37 2019 – 42	2017 – 2 2018 - 0 2019 - 0

Aizturēšanai alternatīvais līdzeklis Nr. 1 (REGULĀRA REĢISTRĒŠANĀS)	2017 - 2 2018 – 1 2019 – 7	2017 - 1 2018 - 1 2019 - 6

*Valsts robežsardzes dati

17. Lūdzu, sniedziet visu jūsu valstī pieejamo statistiku par **vidējo laiku, kas vajadzīgs, lai noteiktu to starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju statusu**, kuri ir aizturēti vai kuriem ir piemērots aizturēšanai alternatīvs līdzeklis. Lūdzu, norādiet arī pārsūdzēto lēmumu daļu un to lēmumu daļu, kuri atcēla sākotnējo lēmumu.

Vidējais ilgums, kas nepieciešams, lai noteiktu tādu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju statusu, kuriem ir piemērota aizturēšana vai aizturēšanai alternatīvs līdzeklis. Pārskata gadi: 2017., 2018., 2019. gads (lūdzu, sniedziet datus par katru gadu)		
	Vidējais ilgums starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja statusa noteikšanai*	Pārsūdzēto lēmumu daļa un to lēmumu daļa, kas atcēla sākotnējo lēmumu*
Aizturēšana (absolūtie skaitļi)	Aprēķins tiek veikts no patvēruma iesnieguma iesniegšanas brīža līdz galīgajam lēmumam patvēruma procedūras ietvaros. Jāņem vērā fakts, ka personas netika turētas aizturēšanā visu minēto laika periodu. 2017 – 93 dienas 2018 – 150 dienas 2019 – 120 dienas	2017 – 20 pārsūdzēti/ 2 personu pieteikumi ir apmierināti 2018 – 12 pārsūdzēti / 0 2019 – 18 pārsūdzēti / 1 pieteikumsapmierināts
Aizturēšanai alternatīvais līdzeklis Nr. 1 (Regulāra reģistrēšanās)	2017 – 106 dienas (aprēķins tiek veikts no patvēruma iesnieguma iesniegšanas brīža līdz galīgajam lēmumam patvēruma procedūras ietvaros). 2018 – 120 dienas (aprēķins tiek veikts no patvēruma iesnieguma iesniegšanas brīža līdz galīgajam lēmumam patvēruma procedūras ietvaros. Jāņem vērā fakts, ka persona, nesagaidot galīgo lēmumu, patvaļīgi ir atstājusi Latvijas teritoriju) 2019 – 50 dienas (aprēķins tiek veikts no patvēruma iesnieguma iesniegšanas brīža līdz galīgajam lēmumam patvēruma procedūras ietvaros. Jāņem vērā fakts, ka personas, nesagaidot	2017 – 2 pārsūdzēti/ 0 2018 – 0/0 2019 – 2 pārsūdzēti /2 pieteikumi apmierināti

	galīgo lēmumu, patvaļīgi ir atstājušas Latvijas teritoriju)	

- *Valsts robežsardzes dati*

18. Lūdzu, sniedziet jebkādu statistiku, kas var būt pieejama jūsu (dalīb-)valstī par to **nelikumīgo migrantu** skaitu, ieskaitot patvēruma meklētājus, kuri aizturēti un kuriem piemērots aizturēšanai alternatīvs līdzeklis atgriešanas procedūras laikā, un **kuri ir aizbēguši**.

To trešo valstu pilsoņu skaits kuri ir aizbēguši, kamēr tiem ir piemērota aizturēšana vai tai alternatīvi līdzekļi saistībā ar atgriešanas procedūrām. Absolūtos skaitļos izteikti dati gadā. Absolūtos skaitļos izteikti dati. Pārskata gadi: 2017., 2018., 2019. gads (lūdzu, sniedziet datus par katru gadu)		
	# nelikumīgo migrantu atgriešanas procedūrās (ieskaitot iepriekšēju izraidīšanu)*	# kas aizbēga pirms izraidīšanas īstenošanas*
Aizturēšana (absolūtie skaitļi)	2017 - 0 2018 - 0 2019 - 1	2017 – 0 2018 – 0 2019 – 0
Aizturēšanai alternatīvais līdzeklis Nr. 1 (registrēšanās)	2017 – 2 2018 - 4 2019 - 2	2017 – 2 2018 – 1 2019 - 0
Aizturēšanai alternatīvais līdzeklis Nr. 2 (dokumentu nodošana)	2017 – 0 2018 – 0 2019 - 0	2017 – 0 2018 – 0 2019 - 0

**Valsts robežsardzes dati*

19. Lūdzu, sniedziet jebkādu statistiku, kas jūsu valstī varētu būt pieejama par

1) brīvprātīgās atgriešanās īpatsvaru un
2) veiksmīgo izceļošanas gadījumu skaits starp personām, kurām tika piemērota aizturēšana un aizturēšanai alternatīvie līdzekļi.

Vidējais atgriešanas lēmuma pieņemšanas procedūru ilgums un brīvprātīgas atgriešanās gadījumu skaits starp tiem trešo valstu pilsoņiem, kuriem ir piemērota aizturēšana vai tai alternatīvie līdzekļi. Pārskata gadi: 2017., 2018., 2019. gads (lūdzu, sniedziet datus par katru gadu)**				
	Vidējais ilgums no nelikumīgā migranta aizturēšanas brīža līdz atgriešanas lēmuma pieņemšanai*	Vidējais ilgums no atgriešanas lēmuma pieņemšanas brīža līdz tā aizpildei*	Brīvprātīgās atgriešanās skaits (personas, kuras izvēlējušās atgriezties brīvprātīgi) (absolūtie skaitļi)	Spēkā esošo piespiedu izraidīšanas gadījumu skaits (absolūtie skaitļi)

Aizturēšana (absolūtie skaitļi)	2017 – 10 2018 - 13 2019 - 12	2017 - 12 2018 - 9 2019 - 21	2017 - 24 2018 - 17 2019 - 18	2017 - 174 2018 - 88 2019 - 69
Aizturēšanai alternatīvais līdzeklis Nr. 1 (reģistrācija)	2017 – 1 2018 – 40 2019 – 37	2017 – 56 2018 – 13 2019 - 2	2017 – 10 2018 – 13 2019 -1	2017 – 1 2018 - 3 2019 - 0
Aizturēšanai alternatīvais līdzeklis Nr. 2 (dokumentu nodošana)	2017 – 1 2018 – 11 2019 – 1	2017 – 1 2018 – 3 2019 - 7	2017 - 4 2018 – 4 2019 - 3	2017 - 0 2018 – 1 2019 - 0

**Dienu skaits*

***Valsts robežsardzes dati*

20.J Vai jūsu (dalīb-)valstī ir veikti **novērtējumi vai pētījumi par to trešo valstu pilsoņu bēgšanas gadījumiem un sadarbības līmeni**, kuri ir aizturēti vai kuriem ir piemēroti aizturēšanai alternatīvi līdzekļi?

Nē

21.J Vai ir kādi pierādījumi vai empīriski novērojumi par to, **vai aizturēšanai vai aizturēšanai alternatīvajiem līdzekļiem ir lielāka ietekme uz migrācijas procedūrām** (piemēram, vai tās padara atgriešanas procedūru efektīvāku) **atkarībā no konkrētām migrantu īpašībām** un jo īpaši no izcelsmes valsts, tautības, ģimenes stāvokļa, dzimuma, vecuma.

<u>Starptautiskā aizsardzība</u> Nē, šādi pierādījumi nav iegūti. <u>Atgriešanas procedūras</u> Kopumā vērtējot Latvijas praksi atgriešanas jomā, konstatēts, ka ārzemnieku raksturojošie faktori, piemēram, valstiskā piederība, ģimenes stāvoklis, vecums un dzimums, neietekmē atgriešanas procedūras efektivitāti. Katrs gadījums ir individuāls. Aizturēšana: Aizturēšana pilnībā nodrošina ārzemnieka klātbūtni atgriešanas procedūrā, kas ļauj visas procedūras garumā iegūt papildu informāciju no ārzemnieka. Tam ir liela ietekme uz atgriešanas procedūras efiktivitāti, jo veiktie pasākumi (identifikācija, dokumenta iegūšana, maršruta plānošana) un izmantotie resursi (finanšu un cilvēku resursi) nodrošina pilnu atdevi, proti, veiksmīgu personas atgriešanu. Atgriešanai alternatīvais līdzeklis Nr. 1: Reģistrēšanās Valsts robežsardzes struktūrvienībā ļauj kontrolēt ārzemnieka uzturēšanos Latvijas teritorijā, plānot procesuālo pasākumu veikšanu ārzemnieka reģistrēšanās dienā. Ja reģistrēšanās pienākums tiek pildīts godprātīgi, tad ārzemnieka klātbūtne un komunikācija starp ārzemnieku un iestādi tiek nodrošināta visas procedūras garumā bez šķēršļiem un bez ārzemnieka tiesību uz brīvību ierobežošanas. Reģistrēšanās pienākuma ievērošanai ir līdzīga ietekme uz atgriešanas procedūras efektivitāti, t.i. veiksmīgu atgriešanu. Šim ierobežojošam pasākumam ir mazāka ietekme uz cilvēktiesību ierobežošanu atgriešanas procesa īstenošanas laikā. Minētais ir

piemērojams tikai pienākuma reģistrēties ievērošanas gadījumā. Šī ierobežojoša pasākuma efektivitāte zūd, ja ārzemniekam uzliktais pienākums netiek pildīts.

Atgriešanai alternatīvais līdzeklis Nr. 2: Salīdzinājumā ar iepriekš minētiem ierobežojošiem pasākumiem dokumenta nodošana ir vismazāk apgrūtinošs pasākums pašam ārzemniekam, kā arī tas nerada lielu administratīvo slogu kompetentajām iestādēm. Šim ierobežojošam pasākumam ir vēl mazāka ietekme uz cilvēktiesību ierobežošanu atgriešanas procesa īstenošanas laikā.

Pamattiesību nodrošināšana

22. Kādi **cilvēktiesību aizsardzības līdzekļi** ir pieejami aizturēšanas un aizturēšanai alternatīva līdzekļa gadījumā?

Aizsardzība	Aizturēšana	Aizturēšanai alternatīvie līdzekļi	Salīdzinājums starp drošības pasākumiem, kas piedāvāti aizturēšanas laikā un aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanas laikā
Vai ir nodrošināta piekļuve juridiskajai palīdzībai? Ja jā, tad kā? Lūdzu, norādiet.	Informācija: Ārzemniekam ir tiesības uz juridisko palīdzību par saviem līdzekļiem jebkurā atgriešanas procedūras stadijā. Ārzemniekam ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību atgriešanas lēmuma pārsūdzības gadījumā.	Informācija: Ārzemniekam ir tiesības uz juridisko palīdzību par saviem līdzekļiem jebkurā atgriešanas procedūras stadijā. Ārzemniekam ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību atgriešanas lēmuma pārsūdzības stadijā gadījumā, ja viņam nav pietiekamu finanšu līdzekļi.	Aizturētajam ārzemniekam, kurš pārsūdz atgriešanas lēmumu, bezmaksas juridisko palīdzību sniedz neatkarīgi no tā vai viņam ir vai nav finanšu līdzekļi. Savukārt ārzemnieka tiesības saņemt juridisko palīdzību par saviem līdzekļiem jebkurā atgriešanas procedūras stadijā ir vienādas gan aizturētajam ārzemniekam, gan arī ārzemniekam, kuram piemērots aizturēšanai alternatīvais līdzeklis.

Vai aizturēšanas/ aizturēšanai alternatīvā līdzekļa piemērošanas laikā tiek nodrošinātas tiesības tikt uzklausītam? Ja jā, tad kā? Lūdzu, norādiet.	Informācija: Tiesības būt uzklausītam tiek nodrošinātas jebkurā atgriešanas procesa stadijā. Pirms lēmuma par personas aizturēšanu piemērošanas vai lēmuma par atgriešanu pieņemšanas, ārzemnieks sniedz paskaidrojumu ar savu viedokli, kā arī jebkurā atgriešanas procesa stadījā ārzemnieks var izteikt savu viedokli rakstiski vai mutiski.	Informācija: Tiesības būt uzklausītam tiek nodrošinātas jebkurā atgriešanas procedūras stadijā. Pirms lēmuma par aizturēšanai alternatīva līdzekļa piemērošanas vai lēmuma par atgriešanu pieņemšanas, ārzemnieks sniedz paskaidrojumu ar viedokli, kā arī jebkurā atgriešanas procesdūras stadījā ārzemnieks var izteikt savu viedokli rakstiski vai mutiski.	Ārzemnieka tiesības būt uzklausītam ir vienādas visā atgriešanas procesā.
Vai ir nodrošinātas tiesības uz veselības pakalpojumu saņemšanu (piemēram, piekļuve veselības aprūpes iestādēm, personas veselības un labklājības uzraudzība)? Ja jā, tad kā? Lūdzu, norādiet.	Informācija: Aizturēšanas un izmitināšanas laikā personai ir tiesības saņemt neatliekamo medicīnisko palīdzību, primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumus (kas sniedzami neatliekamā kārtā). Aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centros ir pieejama ārstniecības persona, kura ikdienā sniedz primāro medicīnisko veselības aprūpi. Citus veselības pakalpojumus ārzemnieks var saņemt par saviem līdzekļiem.	Informācija: Personai ir tiesības uz bezmaksas neatliekamo medicīnisko palīdzību, dzemdību palīdzību un palīdzību epidemioloģijas apstākļos. Pārējie veselības pakalpojumi tiek sniegti ārzemniekiem par viņa līdzekļiem.	Aizturēšanas laikā personai ir tiesības saņemt plašāku veselības pakalpojumu klāstu bez maksas.
Lūdzu, pievienojiet informāciju par jebkuru papildu aizsardzību	Aizturētajiem nepilngadīgajiem ārzemniekiem ir tiesības uz pamatizglītību aizturēšanas laikā.	Nepilngadīgajam ārzemniekam ir tiesības iegūt pamatizglītību laika posmā, kas noteikts brīvprātīgai izceļošanai, vai laika posmā, uz kādu izraidīšana atlikta.	Ir tiesības iegūt pamatizglītību.

23.J Vai jūsu (dalīb-)valstī ir veikti **novērtējumi vai pētījumi** par aizturēšanas un aizturēšanai alternatīvo līdzekļu ietekmi uz attiecīgo trešo valstu pilsoņu pamattiesībām (piemēram, attiecībā uz aizturēto vai personu, kurām ir piemēroti aizturēšanai alternatīvie līdzekļi, sūdzību skaitu par garīgo un fizisko veselību)?

Nē

24.J Lūdzu, sniedziet visu jūsu valstī pieejamo statistiku par **sūdzību skaitu saistībā ar cilvēktiesību pārkāpumiem** [26]un tiesā nonākušo lietu skaitu saistībā ar pamattiesību pārkāpumiem aizturēšanas laikā pretēji aizturēšanai alternatīvajiem līdzekļiem (lūdzu, sniedziet atsauci uz attiecīgo tiesu praksi /lēmumu).

Informācija netiek apkopota.

Migrācijas pārvaldības izmaksu efektivitātes uzlabošana.

25. Vai novērtējumos vai pētījumos jūsu (dalīb-)valstī ir ņemta vērā a**izturēšanas vai aizturēšanai alternatīvo līdzekļu izmantošanas rentabilitāte kā daļa no patvēruma procedūras** (piemēram, laiks, lai noteiktu starptautiskās aizsardzības statusu un izpildītu lēmumus, procedūru izmaksas utt.)?

Nē

26.J Vai jūsu (dalīb-)valstī **ir veikti novērtējumi vai pētījumi par aizturēšanas un aizturēšanai alternatīvo līdzekļu izmantošanas rentabilitāti kā daļu no atgriešanas procedūrām** (piemēram, laiks, kas paiet no atgriešanas lēmuma pieņemšanas brīža līdz izraidīšanai, brīvprātīgās atgriešanās daļa no kopējo atgriešanu skaita, pabeigto izraidīšanas lietu kopējais skaits, procedūru izmaksas)?

Nē

Secinājumi

Pēc apkopotajiem statistikas datiem var secināt, ka pēdējos gados vidēji tikai 8% ārzemnieku tiek piemēroti aizturēšanai alternatīvie līdzekļi (regulāra reģistrēšanās Valsts robežsardzes struktūrvienībā vai ceļošanas dokumenta nodošana glabāšanai Valsts robežsardzē). Savukārt, patvēruma meklētājiem piemēroto aizturēšanai alternatīvo līdzekļu (regulāra reģistrēšanās Valsts robežsardzes struktūrvienībā) gadījumu skaits ir vēl mazāks.

Lai mazinātu ārzemnieku bēgšanas risku, Valsts robežsardze, pirms piemērot aizturēšanai alternatīvus līdzekļus, ļoti rūpīgi vērtē lietas individuālos apstākļus, personas uzvedību un saikni ar Latviju. Aizbēgušo ārzemnieku skaits, kuriem piemēroti aizturēšanai alternatīvie līdzekļi, nav liels, par to liecina sniegtie statistikas dati, kuri norāda uz to, ka aizbēgušo skaits ir mazāks nekā 1/3 no kopējā ārzemnieku skaita, kam ir piemēroti aizturēšanai alternatīvie līdzekļi. Papildus tam, vēl viena ārzemnieku daļa, kas sastāda aptuveni 1/3 no kopējā ārzemnieku skaita, kam ir piemēroti aizturēšanai alternatīvie līdzekļi, ir ieguvuši tiesisko statusu (galvenokārt uzturēšanās atļauju un atsevišķos gadījumos bezvalstnieka vai nepilsoņa

[26] Lūdzu, ņemiet vērā pārsūdzības tiesnesim, bet arī konkrētai administratīvajai komisijai vai ombudam

statusu) Latvijā, ņemot vērā viņu ciešo saikni ar Latviju. Pārējie atgriežamie ārzemnieki ir veiksmīgi atgriezti uz mītnes vai pilsonības valsti.

Par galveno izaicinājumu aizturēšanai alternatīvo līdzekļu piemērošanā var uzskatīt samērīguma principa ievērošanu, vērtējot pamatojumu ārzemnieka aizturēšanai, kā arī lietas apstākļu izvērtēšanu un humānu apsvērumu konstatēšanu, lai panāktu ārzemnieka veiksmīgu atgriešanu.

Sakarā ar to, ka Latvijā nav izveidots atvērta tipa izmitināšanas centrs atgriežamajiem ārzemniekiem, kur varētu ievietot ārzemniekus, kuriem ir piemērots aizturēšanai alternatīvais līdzeklis, šie ārzemnieki paši izvēlas sev dzīvesvietu. Aizturēšanai alternatīvie līdzekļi augstu vērtējami no cilvēktiesību viedokļa, jo tie ir minimāli ierobežojoši pasākumi. Valsts iestādēm ir finansiāli izdevīgi piemērot šādus līdzekļus. Tomēr aizturēšanai alternatīvo līdzekļu piemērošana ne visos gadījumos var nodrošināt efektīvu personas atgriešanu, kā arī rada pašai personai finansiālo slogu saistībā ar uzturēšanās izmaksu segšanu. Vairākos gadījumos personai nav finanšu līdzekļu, lai nodrošinātu sev pienācīgu dzīves līmeni, gaidot atgriešanas procedūru.

Aizturēšanai alternatīvo līdzekļu noteikšana patvēruma meklētājiem tiek piemērota, ņemot vērā katras lietas individuālo situāciju un apstākļus. Tā nekādā mērā neietekmē personas brīvas pārvietošanās tiesības. Tāpat tiek ievērots samērīguma princips. Eksperti vērš uzmanību uz to, ka aizturēšanas alternatīvo līdzekļu piemērošana praksē nenodrošina personu uzturēšanos valsts teritorijā līdz galīgā lēmuma pieņemšanai patvēruma procedūras ietvaros, jo patvēruma meklētāji bieži patvaļīgi pamet valsts teritoriju, neskatoties uz to, ka viņiem ir piemērota regulāra reģistrēšanās Valsts robežsardzes struktūrvienībā.

Atkārtoti vērtējot aizturēšanas un aizturēšanai alternatīvu līdzekļu piemērošanas problemātiku (kopš 2014.gada), var secināt, ka joprojām svarīga ir individuālā pieeja katram gadījumam, ņemot vērā īpašus katra atsevišķa ārzemnieka lietas apstākļus.

Statistikas pielikums

Kopsavilkuma ziņojumā, lai nodrošinātu šajā pielikumā sniegtās statistikas kontekstu, tiks izmantota statistika, kas iegūta no ES saskaņotiem avotiem, piemēram, no Eurostat un EMT gada politikas ziņojuma, *inter alia* par starptautiskās aizsardzības pieteikumu un atgriešanas rezultātiem, tostarp par brīvprātīgu atgriešanos.

1. tabula. Statistika par aizturēto trešo valstu pilsoņu skaitu un piedāvātajiem aizturēšanai alternatīvajiem līdzekļiem katrā kategorijā

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Avots/ sīkāka informācija
Statistika par aizturēto trešo valstu pilsoņu skaitu katrā kategorijā							
Aizturēto trešo valstu pilsoņu kopskaits	**263**	**743**	**671**	**407**	**393**	**216**	**VRS iekšēji statistikas dati**
Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju skaits parastajās aizturēšanas procedūrās (tostarp Dublinas procedūrā)	**269**	**213**	**115**	**71**	**37**	**42**	
To personu skaits, kas aizturētas, lai novērstu nelikumīgu ieceļošanu uz robežām *	**92**	**343**	**343**	**64**	**164**	**46**	**VRS iekšēji statistikas dati**
To personu skaits, kas aizturētas atgriešanas procedūras laikā (ieskaitot iepriekšēju izraidīšanu) **	**166**	**479**	**432**	**286**	**203**	**91**	**VRS iekšēji statistikas dati**
Mazāk aizsargāto personu skaits, kas ietilpst iepriekšminētajās trešo valstu pilsoņu kategorijās – lūdzu, ja iespējams, sadaliet pēc mazāk aizsargāto personu veida (piemēram, nepilngadīgie, personas ar īpašām vajadzībām utt.)	**n/a**	**n/a**	**n/a**	**n/a**	**n/a**	**n/a**	**VRS apkopo datus tikai par nepilngadīgiem ārzemniekiem**
Mazāk aizsargātas personas – nepilngadīgie	**9**	**30**	**44**	**15**	**24**	**16**	**VRS iekšēji statistikas dati**
Mazāk aizsargātas personas – nepilngadīgie bez pavadības	**6**	**24**	**43**	**11**	**21**	**14**	**VRS iekšēji statistikas dati**

To trešo valstu pilsoņu skaits, kuriem piemērota imigrācijas aizturēšana	**228**	**653**	**476**	**443**	**340**	**243**	**VRS iekšēji statistikas dati**
Statistika par trešo valstu pilsoņu skaitu, kas saņēmuši alternatīvas aizturēšanai							
To trešo valstu pilsoņu kopskaits, kuriem piemēroti aizturēšanai alternatīvie līdzekļi	**57 (47 reģistrēšanās) un 10 dokumentu nodošana)**	**54 (53 reģistrēšanās un 1 dokumentu nodošana)**	**61 (55 reģistrēšanās un 6 dokumentu nodošana)**	**37 (32 reģistrēšanās un 5 dokumentu nodošana)**	**34 (29 reģistrēšanās un 5 dokumentu nodošana)**	**20 (16 reģistrēšanās un 4 dokumentu nodošana)**	**VRS iekšēji statistikas dati**
Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju skaits parastajās procedūrās aizturēšanas alternatīvās (tostarp Dublinas procedūrā)	**20**	**12**	**6**	**2**	**1**	**7**	
To personu skaits, kurām ir piemērots aizturēšanai alternatīvs līdzeklis, lai novērstu nelikumīgu ieceļošanu pie robežām ***	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
To personu skaits, kurām atgriešanas procesa laikā (ieskaitot posmu pirms izraidīšanas) tika piemērots aizturēšanai alternatīvs līdzeklis	**n/a**	**n/a**	**n/a**	**15 (10 reģistrēšanās un 5 – dokumentu nodošana)**	**16 (11 – reģistrēšanās, 5 – dokumentu nodošana)**	**4 (1 - reģistrēšanās, un 3 - dokumentu nodošana)**	**VRS iekšēji statistikas dati**
Mazāk aizsargāto personu skaits, kas ietilpst iepriekšminētajās trešo valstu pilsoņu kategorijās – lūdzu, ja iespējams, sadaliet pēc mazāk aizsargāto personu veida (piemēram, nepilngadīgie, personas ar īpašām vajadzībām utt.)	**n/a**	**n/a**	**n/a**	**n/a**	**n/a**	**n/a**	**VRS apkopo datus tikai par nepilngadīgiem ārzemniekiem**
Mazāk aizsargātas personas – nepilngadīgie	**1**	**1**	**4**	**2**	**3**	**0**	**VRS iekšēji statistikas dati**
Mazāk aizsargātas personas – nepilngadīgie bez pavadības	**0**	**0**	**3**	**0**	**2**	**0**	**VRS iekšēji statistikas dati**

* (par zaļas robežas šķērsošanu)

** ieskaitot tos, kuri izraidīti saskaņā ar krimināprocesā piespriesto sodu.

*** aizturēšanai alternatīvos līdzekļus nepiemēro uz robežas

2. tabula. Aizturēšanas laika vidējais ilgums

Lūdzu, sniedziet informāciju par metodoloģiju, ko izmanto, lai aprēķinātu vidējo aizturēšanas laiku, tostarp par to, vai vidējo rādītāju aprēķināšanai tika izmantota vidējā statistiskā vērtība vai mediāna.

Aizturēšanas laika vidējais ilgums	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Avots/ sīkāka informācija
Vidējais laiks, kādu tiek aizturēti visu kategoriju aizturētie trešo valstu pilsoņi	**29**	**22**	**22**	**13**	**9**	**19**	**VRS iekšēji statistikas dati**
Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju aizturēšanas vidējais ilgums parastajās procedūrās							
Vidējais aizturēšanas laiks personā, kuras aizturētas, la novērstu nelikumīgu ieceļošanu****	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**VRS iekšēji statistikas dati**
Personu aizturēšanas vidējais laiks atgriešanas procedūras laikā	**25**	**20**	**47**	**16**	**10**	**20**	**VRS iekšēji statistikas dati**
Vidējais aizturēšanas laiks mazāk aizsargātajām personām, kas ietilpst iepriekšminētajās trešo valstu pilsoņu kategorijās – Lūdzu, ja iespējams, sadaliet pēc mazāk aizsargāto personu veida (piemēram, nepilngadīgie, personas ar īpašām vajadzībām utt.) un pēc kategorijas*****	**37**	**34**	**66**	**10**	**11**	**25**	**VRS iekšēji statistikas dati**

**** Ieceļošanas atteikumu (entry refusal) gadījumā ārzemnieku var aizturēt maksimālais uz 48 stundām

***** Sniegtie statistikas datie ir par aizturētiem nepilngadīgiem ārzemniekiem (ar pavadību un bez pavadības), jo citas mazāk aizsargātu ārzemnieku grupas neuzskaitām.

****